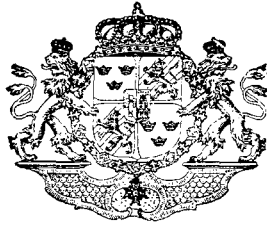

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK

INDUSTRI OCH BERGSHANTERING

BERGSHANTERING

BERÄTTELSE FÖR ÅR 1935

AV

KOMMERSKOLLEGIUM

STOCKHOLM 1936
K. L. BECKMANS BOKTRYCKERI
[1523 36]

INLEDNING

TILL

Bergshantering / Kommerskollegium. – Stockholm : K.L . Beckman, 1912-1962. – (Sveriges officiella statistik).

Bergshantering / Statistiska centralbyrån. – Stockholm : K.L . Beckman, 1963-1978. – (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1911-1977.

1911-1949 med innehållsförteckning och sammanfattning på franska. –1950-1977 med innehållsförteckning och sammanfattning på engelska. – Från 1952 med parallelltitel på engelska: Metal and Mining Industries.

Föregångare:

Bidrag till Sveriges officiella statistik. C, Bergshantering. Commerce Collegii underdaniga berättelse för år...– Stockholm : P. A. Norstedt & söner, 1859-1911.

Täckningsår: 1858-1910.

Efterföljare:

Täckningsår 1978, se Statistiska Meddelanden Iv 1980:12.

Täckningsår från 1979 införlivad i Industri / Statistiska centralbyrån. – Stockholm : Isaac Marcus 1962-1996. – (Sveriges officiella statistik)

Översiktspublikationer:

Historisk statistik för Sverige. Statistiska översiktstabeller : utöver i del I och del II publicerade t.o.m. år 1950. – Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1960. S. 1-5. Tab. 1. – Tab. 4

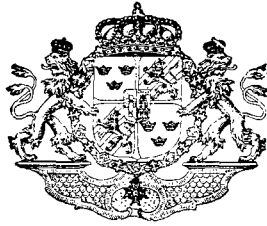
Sveriges bergshantering år 1913 : specialundersökning / av Kommerskollegium. – Stockholm : Isaac Marcus, 1917. – 257, 108 s. – (Sveriges officiella statistik).

Bergshantering. År 1935. – (Sveriges officiella statistik).
Digitaliserad av Statistiska centralbyrån (SCB) 2015.

urn:nbn:se:scb-berg-1935

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK

INDUSTRI OCH BERGSHANTERING

BERGSHANTERING

BERÄTTELSE FÖR ÅR 1935

AV

KOMMERSKOLLEGIUM

STOCKHOLM 1936
K. L. BECKMANS BOKTRYCKERI
[1523 36]

TILL KONUNGEN.

Jämlikt sin instruktion får Kommerskollegium härmed överlämna berättelse om rikets bergshantering år 1935, vilken till plan och uppställning ansluter sig till närmast föregående årsberättelse. Ur berättelsen hava preliminära uppgifter om produktionen av järnmalm och tackjärn m. m. redan förut offentliggjorts i Kommersiella Meddelanden.

Stockholm den 3 september 1936.

Underdånigst

HERMAN ERIKSSON.

A. LILIENBERG.

K.-G. Nilsson.

Innehållsförteckning.

	Sid.
Allmän översikt	7.
A. Bergverkens produktion	8.
B. Råmaterial och bränsle samt drivkraft	27.
C. Arbetsgivare och personal	35.
D. Fyndigheters förvärvande och försvar	38.
Fransk résumé	41.
Tabeller:	
Tab. 1. Uppfordringen ur järngruvorna år 1935	44.
» 2. Järnmalmes anrikning, brikettering och sintring år 1935	50.
» 3. Tillverkningen av smältstycken och råskenor samt götmetall år 1935	54.
» 4. Tillverkningen av smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål m. m. samt erhållet skrot år 1935	55.
» 5. Tillverkningen vid bergverken av andra metaller än järn m. m. år 1935	57.
» 6. Uppfordringen ur andra malmgruvor än järngruvor år 1935	58.
» 7. Avsaluproduktionen av oarbetad sten och stenarbeten år 1935	60.
» 8. Uppfordringen ur stenkolsgruvorna år 1935	62.
» 9. Motorer, använda vid bergverken år 1935	62.

Table des matières.

	Pag.
Aperçu général	7.
A. La production des mines, des usines et des carrières	8.
B. Matières brutes, combustibles et force motrice	27.
C. Patrons et personnel	35.
D. Acquisition et défense des gisements	38.
Résumé en français	41.
Tableaux annexés:	
Tabl. 1. Extraction de minerais de fer, en 1935	44.
Col. 1: Mines; col. 2: Nombre des journées d'exploitation; col. 3—4: Roche et minerai réunis tirés (col. 3) sous terre et (col. 4) à la surface; col. 5—6: Production (col. 5) et valeur (col. 6) de minerai de fer tiré directement utilisable; col. 7—9: Pour cent (col. 7) de fer, (col. 8) de phosphore et (col. 9) de soufre, contenu dans le minerai de fer directement utilisable; col. 10: Production de minerai propre à enrichir.	
» 2. Enrichissement de minerais de fer, en 1935	50.
Col. 1: Usines; col. 2: Méthode d'enrichissement; col. 3: Nombre des heures de production; col. 4—8: Produit brut employé (col. 4—5) et pour cent (col. 6) de fer, (col. 7) de phosphore et (col. 8) de soufre; col. 9—13: Produit tout fait, (col. 9) quantité, (col. 10) valeur en couronnes, et pour cent (col. 11) de fer, (col. 12) de phosphore et (col. 13) de soufre; col. 14—17: Sinters (briquettes y compris) (col. 14) caractère des produits, (col. 15) nombre des heures de production, (col. 16) quantité et (col. 17) valeur en couronnes.	
» 3. Production de massiaux, fer brut en barres et lingots, en 1935	54.
Col. 1: Produits; col. 2—3: Production totale, (col. 2) quantité et (col. 3) valeur en couronnes; col. 4—6: Produits destinés à la vente, (col. 4) à l'étranger, (col. 5) dans le pays, (col. 6) valeur en couronnes.	
» 4. Production de fer et d'acier forgé et laminé à chaud, ainsi que chutes de fer, en 1935	55.
Col. 1: Produits; col. 2—3: Production totale, (col. 2) quantité, (col. 3) valeur en couronnes; col. 4—6: Produits destinés à la vente, (col. 4) à l'étranger, (col. 5) dans le pays, (col. 6) valeur en couronnes.	
» 5. Production de métaux autres que le fer, etc., dans les usines, en 1935	57.
Col. 1: Produits; col. 2—3: Production totale, (col. 2) quantité, (col. 3) valeur; col. 4—5: Produits destinés à la vente, (col. 4) quantité, (col. 5) valeur en couronnes; col. 6: Matières premières exclusivement ou principalement d'origine étrangère.	
» 6. Extraction de minerais autres que ceux de fer, en 1935	58.
Col. 1: Mines; col. 2: Nombre des journées d'exploitation; col. 3: Roche et minerai réunis tirés; col. 4—8: Production et valeur de minerais directement utilisables: (col. 4) or, (col. 5) manganèse, (col. 6) pyrite; (col. 7—8) total, (col. 7) quantité, (col. 8) valeur en couronnes; col. 9: Pour cent de métal contenu dans les minerais; col. 10: Production des minerais propres à enrichir.	

	Pag.
Tabl. 7. Production destinée à la vente des carrières et des ateliers pour dégrossir, casser, tailler et polir la pierre, en 1935	60.
Col. 1: Produits; col. 2: Unité; col. 3—4: Production, (col. 3) quantité, (col. 4) valeur en couronnes.	
» 8. Houille extraite, en 1935	62.
Col. 1—2: Mines; col. 3: Nombre des journées d'exploitation; col. 4: Roche, houille et argile réunies tirées; col. 5—13: Production et valeur: (col. 5—9) de houille, (col. 10—11) d'argile réfractaire et (col. 12—13) de klinker.	
» 9. Moteurs employés dans les mines, les usines et les carrières, en 1935	62.
Col. 1: Caractère des moteurs; col. 2—21: Moteurs dans (col. 2—9) les mines, (col. 10—13) les usines de schlich, de briquettes et de sinters, (col. 14—17) les usines de fer et les autres usines pour la production de métaux, etc., (col. 18—21) les carrières et ateliers de pierre; col. 22—25: Totaux des moteurs.	

Allmän översikt.

Berättelsen om Sveriges bergshantering 1935 är, vad textavdelningen beträffar, fördelad på följande huvudrubriker:

- A. *Bergverkens produktion*, omfattande redogörelse för produktionen av järnmalm, tackjärn, ferrolegeringar, järnsvamp, smidbara mellanprodukter, smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål, andra malmer än järnmalm, andra metaller än järn samt diverse närstående bergverksprodukter, stenkol, eldfast lera och klinkerlera samt slutligen oarbetad sten och stenarbeten.
- B. *Råmaterial och bränsle samt drivkraft.*
- C. *Arbetsgivare och personal.*
- D. *Fyndigheters förvärvande och försvar.*

Mot kap. A i texten svara tabellbilagans 8 första tabeller. Tab. 9 innehåller uppgifter rörande använd drivkraft, vilka i texten sammanfattats under kap. B. Angående förbrukade råmaterial samt bränsle- och smörjmedel, arbetsgivare och sysselsatt personal samt förvärvande och försvar av fyndigheter lämnas uppgifter endast i textavdelningen.

* * *

Av nedanstående översikt framgår, att bergshanteringens i dess helhet under år 1935 visat ytterligare ökad livaktighet. Saluvärdet av tillverkningarna, som år 1934 steg med över 37 %, visade en fortsatt stegring med nära 17 %; 1929 års toppvärde för tillverkningarna överträffades därmed med nära 13 %. Arbetarantalet ökade med över 7 %, men antalet arbetare ligger dock alltså under siffrorna för åren 1927—1930. Antalet arbetstimmar steg med över en åttondel, och medeltalet arbetstimmar per bergverksarbetare utgjorde 2 126 mot 2 024 resp. 1831 åren 1934 och 1933.

Översikt av bergshanteringens år 1935.

	Antal arbets- ställen	Personal		Drivkraft i eff. hkr		Tillverk- ningarnas saluvärde Kronor
		För- valtnings- personal	Arbetar- personal	för omedelbar drift av maskiner och apparater	för drivande av elek- tricitets- generatorer	
Järngruvor	73	453	6 870	94 788	9 740	82 715 325
Andra malmgruvor	24	135	1 645	18 285	1 155	20 833 335
Järnverk	72	3 372	31 356	278 164	225 135	316 650 873
Andra metallframställningsverk o. d.	5	221	1 552	17 843	1 915	48 355 359
Stenkolsgruvor	6	54	988	5 630	130	4 338 417
Stenindustriella anläggningar ...	551	711	11 105	29 846	1 377	40 228 894
Summa 1935	731	4 946	53 516	444 556	239 452	513 122 203
» 1934	700	4 525	49 907	431 155	225 994	439 354 028

Samtliga grupper med undantag för andra malmgruvor än järngruvor (för vilka värdet nedgått med över en femtedel) visa, ehuru i mycket olika grad, ökning av produktionens försäljningsvärde sedan år 1934. Liksom detta år är ökningen absolut taget störst för järnverken, men relativt största ökningen visa ånyo järngruvorna, för vilka värdet ökats med över 60 %. — Arbetarantalet har ökat inom samtliga grupper, speciellt vid järnverk och järngruvor. Stenindustrien, där antalet arbetare åren 1930—1934 successivt minskat, visar en, om ock relativt obetydlig, ökning.

Beträffande dels omfattningen av det för bergsberättelsen använda primärmaterial, dels förefintliga skiljaktigheter mellan de här meddelade siffrorna och motsvarande uppgifter i kommerskollegii allmänna industrierättelse, dels betydelsen i vissa fall av uttrycket arbetsställe hänvisas till inledningskapitlet i 1925, 1926 och 1931 års berättelser om bergshantering.

A) Bergverkens produktion.

Järnmalm.

Under år 1935 ägde järnmalmsbrytning rum i en betydligt större omfattning än under de närmast föregående åren. Jämfört med 1934 var brytningssiffran sålunda 51,0 % högre, och den var nära tre gånger så stor som 1933 års siffra. Likväl låg brytningskvantiteten avsevärt under medeltalet för femårsperioden 1926—1930. Exporten av järnmalm ökades även; av uppgifterna å sid. 13 framgår, att — i motsats till vad som varit fallet de närmast föregående åren — brytningssiffran översteg exportsiffran. Skillnaden mellan dessa kvantiteter var dock avsevärt mindre än förbrukningen vid järnverken (se sid. 28) samt konsumtionen vid briketterings- och sintringsverken. En ytterligare minskning av järnmalmslagren har sålunda ägt rum under året.

Produktionen av järnmalm (från gruvor) åren 1861—1935.

Årligen	Antal med malmfångst arbetade gruvor ¹⁾	Vunnen malm (inkl. slig) Ton	År	Antal med malmfångst arbetade gruvor ¹⁾	Vunnen malm (inkl. slig) Ton
1861—1870	461	497 905	1926—1930	272	9 099 934
1871—1880	479	753 850	1931—1935	232	5 250 904
1881—1890	513	902 230	1931	267	7 070 868
1891—1900	339	1 905 646	1932	229	3 298 989
1901—1910	313	4 094 417	1933	209	2 698 750
1911—1920	319	6 312 281	1934	215	5 253 058
1921—1925	270	6 584 408	1935	238	7 932 854

Av följande tabell över järnmalmsfångstens fördelning länsvis framgår, att av de ur exportsynpunkt viktigaste länen Norrbottens län relativt sett fått sin andel i brytningen starkt ökad, medan Kopparbergs län har en, visserligen jämförelsevis obetydlig, minskning i relativa andelen. Av de mellan-svenska länen visa särskilt Örebro, Västmanlands och Uppsala län ökning. Absolut taget ha endast Gävleborgs och Stockholms län större eller mindre nedgång i brytningskvantiteten.

¹⁾ Fr. o. m. 1921 utmål.

Järnmalmproduktionen inom olika län åren 1933—1935.

L ä n	Vunnen malm (inkl. slig)					
	1933		1934		1935	
	Ton	%	Ton	%	Ton	%
Stockholms län	23 353	0·9	26 011	0·5	23 343	0·8
Uppsala län	25 268	0·9	13 858	0·3	53 983	0·7
Södermanlands län	47 673	1·8	57 831	1·1	66 966	0·8
Värmlands län	41 322	1·5	56 867	1·1	84 098	1·1
Örebro län	137 993	5·1	402 789	7·7	534 193	6·7
Västmanlands län	66 121	2·5	210 917	4·0	275 389	3·5
Kopparbergs län	706 505	26·2	1 336 951	25·4	1 990 705	25·1
Gävleborgs län	33 011	1·2	37 856	0·7	15 633	0·2
Norrbottnens län	1 617 504	59·9	3 109 978	59·2	4 888 544	61·6
Hela riket	2 698 750	100·0	5 253 058	100·0	7 932 854	100·0

Nedanstående tablå avser att visa utbytet av järnmalm i förhållande till totala berg- och malmbrytningen inom fyndigheterna i olika landsdelar.

Berg- och malmbrytningen i järngruvorna samt malmvärdet år 1935.

L ä n	Inom fyndigheten brutet berg och malm	Vunnen direkt användbar malm	Direkt användbar malm i % av bergbrytningen	Vunnen anrikningsmalm	Anrikningsmalm i % av bergbrytningen	All producerad direkt användbar malms	
						värde 1 000 kr.	medelvärde per ton kr.
	Ton			Ton			
Stockholms län	71 313	—	—	44 050	61·8	—	—
Uppsala län	53 902	42 952	79·7	—	—	344	8·00
Södermanlands län ..	128 918	9 591	7·4	111 062	86·1	48	4·88
Värmlands län	139 854	47 905	34·4	55 867	40·1	364	7·56
Örebro län	719 087	431 319	60·0	154 188	21·4	2 982	6·81
Västmanlands län ...	492 801	100 625	20·4	344 928	70·0	776	7·55
Kopparbergs län	2 882 579	1 710 083	59·3	427 053	14·8	15 788	9·22
Gävleborgs län	33 316	2 045	6·1	22 700	68·1	35	9·04
Norrbottnens län	5 262 747	4 810 645	91·4	172 926	3·3	45 750	9·51
Hela riket 1935	9 784 017	7 155 164	73·1	1 332 774	13·6	66 087	9·22
” ” 1934	6 475 759	4 673 089	72·2	943 058	14·6	37 797	8·07

I den direkt användbara malmen och anrikningsgodset ha ej inräknats ur äldre varp erhållna kvantiteter. Värdesiffrorna avse däremot *all* under året vunnen direkt användbar malm. Om hänsyn tages huvudsakligen till den direkt användbara malmen, framgår tydligt av tablå, att malmutbytet vid de norrbottniska fälten med deras övervägande brytning i dagen vida överträffar motsvarande utbyte vid de mellansvenska gruvorna. Medelvärdet per ton malm visar väsentlig uppgång, vilket främst sammanhänger med inträdd värdestegring för den i Norrbottens län brutna malmen. Observeras bör, att de för nämnda län redovisade värdena, såsom anmärkes i tab. 1, äro baserade

på gällande grundfrakter och att hänsyn ej i förekommande fall tagits till avtalat frakttillägg.

Av *all* under året vunnen direkt användbar malm, 7 169 539 ton, hade 2 300 800 ton erhållits vid 25 i samband med gruvbrytningen drivna magnetiska sovrings- och separeringsverk, medan motsvarande siffra för 1934 var 1 420 977 ton.

Av nedan meddelade sammanställningar framgår den vunna direkt användbara malmens beskaffenhet med hänsyn till järn-, fosfor- och svavelhalt.

Direkt användbar malm, fördelad länsvis efter olika järnhalt år 1935.

L ä n	Järnhalt				Summa
	Under 40 %	Fr. o. m. 40 % 50 %	Fr. o. m. 50 % 60 %	Fr. o. m. 60 % 70 %	
	T o n				
Uppsala län ..	—	—	42 952	—	42 952
Södermanlands län	7 615	—	2 193	—	9 808
Värmlands län	—	219	39 944	7 961	48 124
Örebro län	13 155	196 665	204 638	23 717	438 175
Västmanlands län	10 443	56 953	33 602	1 700	102 698
Kopparbergs län	45 613	74 111	165 836	1 427 644	1 713 204
Gävleborgs län	1 888	—	2 045	—	3 933
Norrbottnens län	—	—	—	4 810 645	4 810 645
Hela riket 1935	78 714	327 948	491 210	6 271 667	7 169 539
» » 1934	26 845	109 696	539 484	4 007 936	4 683 961

Direkt användbar malm, fördelad länsvis efter olika fosforhalt år 1935.

L ä n	Fosforhalt						Summa
	Under 0·01 %	Fr. o. m. 0·01 % intill 0·05 %	Fr. o. m. 0·05 % intill 0·1 %	Fr. o. m. 0·1 % intill 0·6 %	Fr. o. m. 0·6 % intill 1 %	1 % eller däröver	
	T o n						
Uppsala län	42 952	—	—	—	—	—	42 952
Södermanlands län	—	8 124	—	1 684	—	—	9 808
Värmlands län	35 214	12 910	—	—	—	—	48 124
Örebro län	282 079	137 854	18 242	—	—	—	438 175
Västmanlands län	70 002	32 696	—	—	—	—	102 698
Kopparbergs län	35 076	42 653	—	112 162	1 520 353	2 960	1 713 204
Gävleborgs län	2 045	1 888	—	—	—	—	3 933
Norrbottnens län	4 002	664 064	189 248	592 726	770 023	2 590 582	4 810 645
Hela riket 1935	471 370	900 189	207 490	706 572	2 290 376	2 593 542	7 169 539
» » 1934	405 758	626 139	59 850	390 104	1 380 544	1 821 566	4 683 961

Direkt användbar malm, fördelad länsvis efter olika svavelhalt år 1935.

L ä n	Svavelhalt			Summa
	Under 0·01 %	Fr. o. m. 0·01 % intill 0·05 %	0·05 % eller däröver	
	T o n			
Uppsala län.....	—	25 740	17 212	42 952
Södermanlands län.....	509	7 615	1 684	9 808
Värmlands län.....	23 925	7 961	16 238	48 124
Örebro län.....	102 044	265 340	70 791	438 175
Västmanlands län.....	32 696	100	69 902	102 698
Kopparbergs län.....	442 335	1 217 604	53 265	1 713 204
Gävleborgs län.....	—	—	3 933	3 933
Norrbottens län.....	70 590	3 590 209	1 149 846	4 810 645
Hela riket 1935	672 099	5 114 569	1 382 871	7 169 539
» » 1934	1 496 115	2 880 148	307 698	4 683 961

De fosforfattigaste malmerna samt malmerna med mer än 1 % fosforhalt ha fått sina brytningssiffror relativt minskade. Minskningen i brytningen av de svavelfattigaste malmerna faller huvudsakligen på Kopparbergs län, där större delen av brytningen vid Grängesbergs exportfält redovisas med en halt av 0·011 % mot 0·009 % året förut. De svavelrikaste malmerna, varav huvudparten finnes i Norrbottens län, uppvisa däremot en mångdubblad brytningssiffra.

Från gruvorna erhöles under 1935 förutom direkt användbar malm även 1 486 399 ton anrikningsmalm. Därav härrörde 640 451 ton från 14 av de å föregående sida omnämnda magnetiska sovrings- och separeringsverken jämte ytterligare 5 dylika verk. Motsvarande kvantiteter utgjorde 1934 resp. 1 069 376 och 417 775 ton. Av anrikningsgodset framställes vid anrikningsverken järnmalmsslig, vilken delvis bearbetas till briketter eller sinter vid härför anlagda verk. Ävenledes tillverkas numera sinter av krossad styckemalm; av den redovisade sinterkvantiteten ha sålunda 40 068 ton mot 42 742 ton år 1934 uppgivits vara av detta slag. Beträffande produktionen av slig, briketter och sinter meddelas nedan en översikt.

Produktionen av slig, briketter och sinter av järnmalm åren 1931—1935.

Å r	Slig		Briketter		Sinter	
	Kvantitet Ton	Värde Kronor	Kvantitet Ton	Värde Kronor	Kvantitet Ton	Värde Kronor
1931.....	546 770	5 168 011	15 013	319 616	233 334	3 754 031
1932.....	369 720	3 253 358	9 527	207 936	163 645	2 631 828
1933.....	325 085	2 845 256	4 674	70 110	252 364	3 822 232
1934.....	569 097	4 785 834	11 510	196 759	520 697	7 527 355
1935.....	763 315	6 254 226	11 573	201 256	715 082	10 186 216

Sligproduktionen har följaktligen under 1935 ökats med 34·1 % i förhållande till år 1934. Sinterverken, som under de senaste åren visat starkt ökade

tillverknings-siffror, uppvisa år 1935 en ytterligare ökning med ej mindre än 37·3 % i förhållande till föregående års rekordsiffror. Vid de två i gång varande briketteringsverken var produktionen något större än vid de tre år 1934 arbetande verken.

Den framställda sligens järnhalt i förhållande till det behandlade rågodsets belyses av följande tablå.

Det bearbetade anrikningsgodsets och sligens järnhalt år 1935.

R å g o d s		Därav framställd slig i ton med en järnhalt av i genomsnitt			
Med en järnhalt av i genomsnitt	Ton	50 % in- till 60 %	60 % in- till 70 %	70 % och däröver	Summa
Under 30 procent	114 913	6 067	20 838	—	26 905
Fr. o. m. 30 intill 40 procent	832 166	46 108	342 014	—	388 122
» » » 40 » 50 »	555 065	14 866	246 649	56 492	318 007
» » » 50 » 60 »	39 293	11 301	18 497	—	29 798
» » » 60 » 70 »	592	—	—	483	483
Summa 1935	1 542 029	78 342	627 998	56 975	763 315
» 1934	1 133 180	3 354	510 117	55 626	569 097

Utbytet av färdig vara, d. v. s. sligkvantiteten i förhållande till mängden behandlat rågods, utgjorde 49·5 %. Av det rågods, som innehöll under 30 % järn, anrikades 61 268 ton med en järnhalt av endast 15·8 % på zink och bly, varvid även erhöles 9 807 ton järnslig. Frånräknas dessa i tabellen ovan, framgår, att utbytet vid den egentliga järnmalm-sanrikningen utgjorde 50·9 %. Motsvarande siffra var år 1934 52·0 %.

I nedanstående översikt är den producerade sligen fördelad efter olika fosfor- och svavelhalt.

Järnmalmssligens fosfor- och svavelhalt år 1935.

	Under 0·01 %	Fr. o. m. 0·01 % intill 0·05 %	Fr. o. m. 0·05 % intill 0·1 %	Fr. o. m. 0·1 % intill 0·6 %	Fr. o. m. 0·6 % intill 1 %	1 % eller däröver	Summa
Sligen fördelad	Ton	Ton	Ton	Ton	Ton	Ton	Ton
efter fosforhalt	435 752	118 846	1 450	207 267	—	—	763 315
» svavelhalt	267 380	225 440		270 495			763 315

Förutom ovan redovisad slig, erhållen genom anrikning av järnmalm, har under 1935 vid tvenne kopparverk som biprodukt vid framställning av koppar ur svavelkisbränder erhållits s. k. purple-ore, med hänsyn till järnhalt jämförlig med järnmalmsslig (55 à 60 % järn). Ifrågavarande produktion uppgick till 125 410 ton med ett värde av 877 746 kronor, medan kvantiteten för år 1934 utgjorde 122 372 ton. Vid det ena av verken ha av 49 810 ton purple-ore framställts 48 812 ton sinter (36 617 ton år 1934) med värdet 652 128 kronor. Vid det andra verket framställdes av 100 513 ton purple-ore 98 534 ton briketter (94 685 ton år 1934) med värdet 1 269 000 kronor.

Om graden av sysselsättning under senare år vid gruvarbete under jord, i dagbrott och vid allt egentligt gruvarbete överhuvud giver följande tablå en föreställning.

Gruvbrytningens fördelning på arbete under jord och i dagbrott.

År	Arbete under jord			Arbete i dagbrott			Allt arbete med malmfångsten		
	Under jord	Antal	Ton	I dagen	Antal	Ton	Totala	Samt-	Ton
	brutet berg och malm Ton	därmed syssel- satta ar- betare	per arbetare	brutet berg och malm Ton	därmed syssel- satta ar- betare	per arbetare	kvantiteten vunnen malm Ton	liga arbetare	per arbetare
1931.....	5 729 818	3 151	1 818	6 085 801	939	6 481	7 070 868	7 919	893
1932.....	3 013 426	2 499	1 206	3 096 466	596	5 195	3 298 989	5 816	567
1933.....	2 566 761	1 819	1 411	3 097 294	536	5 779	2 698 750	4 923	548
1934.....	4 471 787	2 319	1 928	4 335 953	539	8 044	5 253 058	5 838	900
1935.....	6 464 563	2 666	2 425	4 912 455	546	8 997	7 932 854	6 567	1 208

Kvantiteten brutet berg och malm per arbetare, som från maximisiffran 2 355 ton år 1929 successivt sjönk åren 1930—1932, har därefter oavbrutet ökats. Siffran för underjordsarbete var sålunda år 1935 den högsta hittills, medan brytningskvantiteten vid arbete i dagbrott alltså understeg 1929 års siffror. Kvantiteten vunnen malm per arbetare visade även under 1935 relativt större ökning än totala kvantiteterna brutet berg och malm per arbetare.

Samtliga de sifferuppgifter, som i det föregående meddelats, avse produktionen från gruvor. Därjämte ha under år 1935 ur några småländska sjöar erhållits 17 ton sjö- och myrmalm med värdet 283 kronor mot 59 ton år 1934. Totala kvantiteten under redogörelseåret vunnen järnmalm av alla slag uppgår till 7 932 871 ton med ett värde av 72 341 171 kronor. Motsvarande siffror för 1934 voro resp. 5 253 117 ton och 42 583 823 kronor.

Exporten av järnmalm under 1935 uppgick enligt handelsstatistiken till 7 554 701 ton styckemalm och slig med värdet 97 165 881 kronor samt 164 191 ton briketter och sinter med värdet 2 369 576 kronor, medan exporten 1934 utgjorde 6 677 276 ton styckemalm och slig med värdet 82 294 080 kronor samt 192 858 ton briketter och sinter med värdet 2 865 743 kronor.

Tackjärn.

Järnhanteringen hade även under 1935 ett mycket gott år med för flertalet tillverkningar ökade produktionssiffror, i en del fall till nya toppsiffror. Prisläget för tillverkningarna var i allmänhet stigande under året. Exporten av järnverksprodukter minskade under året, medan importen ökade, och järnkonsumtionen i landet var den största hittills.

Tackjärnsproduktionen ökade med 8,6 % till 569 779 ton. Siffran, som är den högsta som uppnåtts efter 1918, ligger dock avsevärt under produktions-siffrorna åren 1910—1918.

Produktionen av tackjärn åren 1861—1935.

Årligen	Ton	Årligen	Ton	År	Ton
1861—1870	236 340	1911—1920	675 261	1932	264 775
1871—1880	347 468	1921—1925	361 297	1933	323 073
1881—1890	437 978	1926—1930	445 094	1934	524 781
1891—1900	494 471	1931—1935	414 329	1935	569 779
1901—1910	547 837	1931	389 236		

Som synes av nedanstående tablå, faller ökningen i tackjärnsproduktionen huvudsakligen på gjuttackjärn samt smidestackjärn, av vilket sistnämnda slag kvantiteten liksom under 1934 mer än fördubblades. Totalkvantiteten martintackjärn var ungefär oförändrad; minskningen för surt martintackjärn uppvägdes av ökning i kvantiteten basiskt. Tillverkningen av surt bessemertackjärn ökades med mer än 40 %.

Produktionen av olika slags tackjärn åren 1933—1935 i ton.

Olika slag av tackjärn samt gjutgods, framställt direkt från masugn	1933	1934	1935
Smidestackjärn	7 003	14 946	30 478
Bessemertackjärn, för sur process.....	11 912	24 486	34 427
" " basisk "	78 880	151 924	151 418
Martintackjärn, för sur process	104 351	168 370	161 204
" " basisk "	42 874	81 377	88 914
Gjuttackjärn för aducering.....	5 858	7 654	9 259
" " andra ändamål	67 844	66 597	85 135
Gjutgods, framställt direkt från masugn	4 351	9 427	8 944
Summa	323 073	524 781	569 779

Värdet av redogörelseårets totala tackjärnsproduktion har uppgivits till 41 785 937 kronor eller i genomsnitt 73:s kronor per ton, vilket betyder en ökning i förhållande till 1934, då motsvarande medelvärde utgjorde 72:0 kronor. Genomsnittliga värdet hade till och med år 1934 oavbrutet sjunkit från 1925, då medelvärdet utgjorde 103:4 kronor. För den till avsalu avsedda delen av tackjärnsproduktionen redovisas ett värde av 77:s kronor per ton mot endast 75:1 kronor per ton år 1934.

Tackjärnstillverkningen inom olika län åren 1933—1935.

L ä n	1933		1934		1935	
	Ton	%	Ton	%	Ton	%
Stockholms län.....	14 503	4:5	16 467	3:1	14 427	2:5
Uppsala län	2 872	0:9	5 087	1:0	10 182	1:8
Södermanlands län	65 064	20:1	76 309	14:5	80 715	14:2
Östergötlands län	5 091	1:6	—	—	5 803	1:0
Jönköpings län	965	0:3	919	0:2	—	—
Göteborgs och Bohus län ...	3 157	1:0	2 437	0:5	3 067	0:5
Älvsborgs län	309	0:1	191	0:0	152	0:0
Värmlands län	27 109	8:4	48 389	9:2	59 550	10:5
Örebro län	30 106	9:3	57 709	11:0	70 017	12:3
Västmanlands län	33 940	10:5	73 373	14:0	79 743	14:0
Kopparbergs län	90 984	28:2	176 081	33:6	179 266	31:6
Gävleborgs län	48 973	15:1	67 819	12:9	66 857	11:7
Hela riket	323 073	100:0	524 781	100:0	569 779	100:0

Ovanstående tablå över den lokala fördelningen av tackjärnsproduktionen utvisar ökning för samtliga län i den mellansvenska bergslagen, främst Örebro och Västmanlands län. I Uppsala län fördubblades sedan 1934 den numera jämförelsevis obetydliga tackjärnstillverkningen, och i Östergötlands län påblåstes under året en vilande masugn. Tackjärnssiffrorna för övriga län voro tämligen oförändrade sedan 1934.

Tackjärnstillverkningen per masugn åren 1931—1935.

År	Antal masugnar i verksamhet	Blåsningstid	Medeltillverkning	Medelblåsningstid	Medeltillverkning per dygn och masugn			
					Totalt	Därav för		
			blästertackjärn framställt med enbart			elektrotackjärn		
			träkol	koks				
			Dygn	Ton	Dygn	Ton	Ton	Ton
1931.....	48	10 499	8 094	219	37·01	25·63	115·86	47·14
1932.....	38	7 409	6 907	195	35·43	25·10	110·66	38·54
1933.....	39	7 856	8 189	201	40·65	26·08	132·50	42·88
1934.....	47	12 224	11 106	260	42·70	27·71	144·41	38·90
1935.....	48	13 304	11 799	277	42·57	27·46	162·20	34·74

Av samtliga i landet befintliga brukbara masugnar, vilkas antal uppgivits till 90, voro under redogörelseåret 48 st., vilka fördelade sig på 32 verk, påblåsta, men en del blott under kortare tidsperioder. Som synes av tabellen ovan, ökade siffran för medeltillverkningen per dygn och masugn liksom de närmast föregående åren starkt för koks- och elektromasugnarna. För elektromasugnarna utvisar däremot tabellen liksom föregående år minskning i tillverkningskvantiteten per dygn och masugn, och även de vanliga blästermasugnarna visade en, om ock relativt obetydlig, nedgång i medeltillverkningen. Lokalt sett belysas förhållandena av följande tablå.

Tackjärnstillverkningen per masugn i olika län åren 1933—1935.

L ä n	Medeltillverkning			Medelblåsningstid			Medeltillverkning per dygn och masugn		
	per masugn								
	Ton			Dygn			Ton		
	1933	1934	1935	1933	1934	1935	1933	1934	1935
Stockholms län	14 503	16 467	14 427	332	365	365	43·68	45·12	39·53
Uppsala län	2 686	4 970	10 047	95	172	333	28·27	28·90	30·17
Södermanlands län	32 532	38 155	40 358	260	203	240	124·88	187·95	168·51
Östergötlands län	5 091	—	5 803	243	—	228	20·95	—	25·45
Jönköpings län	965	919	—	141	138	—	6·84	6·66	—
Värmlands län	4 518	6 913	7 444	182	266	298	24·87	25·95	24·98
Örebro län	3 763	5 246	5 835	170	229	240	22·14	22·93	24·33
Västmanlands län	5 657	10 482	9 968	194	337	308	29·16	31·12	32·40
Kopparbergs län	12 998	22 010	25 609	192	279	290	67·75	79·00	88·40
Gävleborgs län	8 154	7 528	8 350	261	242	269	31·22	31·17	31·10
Hela riket	8 189	11 106	11 799	201	260	277	40·65	42·70	42·57

I omstående tablå är det framställda tackjärnet fördelat efter olika tillverkningsmetoder. Av denna tablå framgår för blästertackjärn, såväl vanligt träkols- som koks-, ånyo avsevärd ökning. I elektromasugnar har tillverkningen av träkolstackjärn liksom föregående år ökat, medan framställningen av tackjärn med träkol och koks i blandning visar fortsatt minskning.

Tackjärnsproduktionen åren 1933—1935 med fördelning på olika framställningssätt.

	1933			1934			1935		
	Antal an-vända ugnar	Blås-nings-tid (drift-tid) Dygn	Tillverk-ning Ton	Antal an-vända ugnar	Blås-nings-tid (drift-tid) Dygn	Tillverk-ning Ton	Antal an-vända ugnar	Blås-nings-tid (drift-tid) Dygn	Tillverk-ning Ton
Vanlig masugn	33	6 740	272 077	40	10 679	461 863	42	11 736	511 891
därav med enbart träkol.	30	5 835	152 164	36	9 257	256 512	38	10 329	283 671
" " " koks...	3	905	119 913	4	1 422	205 351	4	1 407	228 220
Elektrisk masugn	6	1 116	47 294	7	1 545	60 107	6	1 568	54 476
därav med enbart träkol.	3	574	16 999	4	1 155	34 649	5	1 394	43 719
" " träkol och koks i blandning ¹⁾	3	542	30 295	3	390	25 458	1	174	10 757
Annan elektrisk ugn än masugn (med träkol och träkolsstybb eller koks och koksstybb)	4	506	3 702	4	413	2 811	4	419	3 412
Summa	43	8 362	323 073	51	12 637	524 781	52	13 723	569 779

Under redogörelseåret producerades kokstackjärn i Södermanlands och Kopparbergs län, elektrotackjärn förutom i sistnämnda län även i Värmlands och Örebro samt Göteborgs och Bohus, Älvsborgs, Uppsala och Gävleborgs län (i de fyra senast nämnda länen i annan elektrisk ugn än masugn).

Slutligen meddelas även tvenne tabeller för att belysa, huru stor del av det tillverkade tackjärnet som varit avsedd för direkt försäljning genom export eller inom landet, varvid fördelning skett dels å olika slags tackjärn, dels å olika län.

Tackjärnets värde och avsättning år 1935 med fördelning på olika slags tackjärn.

Slag av tackjärn	Hela tillverkningen		Därav till avsalu		
			genom export	inom landet	Kronor
	Ton	Kronor	Ton		
Smidestackjärn	30 478	2 604 556	3 505	12 534	1 319 568
Bessemertackjärn, för sur process ...	34 427	2 692 498	1 747	2 812	378 400
" " basisk "	151 418	8 639 415	—	419	32 472
Martintackjärn, för sur process.....	161 204	13 410 524	27 092	25 049	4 523 348
" " basisk "	88 914	6 263 351	5 736	40 870	3 197 732
Gjuttackjärn för aducering	9 259	685 779	2 902	6 357	685 779
" " andra ändamål.....	85 135	6 374 583	13 448	68 597	6 001 983
Gjutgods, framställt direkt från masugn	8 944	1 115 231	—	3 090	406 413
Summa 1935	569 779	41 785 937	54 430	159 728	16 545 695
" 1934	524 781	37 761 527	62 095	140 872	15 237 350

¹⁾ Dessa elektromasugnar ha dock delvis använts för tackjärnsframställning med enbart träkol.

Tackjärnets värde och avsättning år 1935 med fördelning på olika län.

L ä n	Hela tillverkningen		Därav till avsalu		
			genom export	inom landet	Kronor
	Ton	Kronor	Ton		
Stockholms län	14 427	1 336 657	14 036	300	1 318 912
Uppsala län	10 182	917 900	1 019	135	109 900
Södermanlands län	80 715	4 917 500	8 635	71 480	4 857 500
Östergötlands län	5 803	458 008	—	—	—
Göteborgs och Bohus län ...	3 067	322 035	—	787	82 635
Älvsborgs län	152	15 200	—	—	—
Värmlands län	59 550	4 645 054	6 526	12 079	1 821 581
Örebro län	70 017	5 760 598	12 839	33 224	3 697 387
Västmanlands län	79 743	6 260 473	10 796	37 225	4 209 473
Kopparbergs län	179 266	10 976 414	529	4 498	443 307
Gävleborgs län.....	66 857	6 176 098	50	—	5 000
Hela riket 1935	569 779	41 785 937	54 430	159 728	16 545 695
» » 1934	524 781	37 761 527	62 095	140 872	15 237 350

Av 1935 års totala tackjärnsproduktion ha 37·6 % angivits vara avsedda till direkt försäljning mot 38·7 % år 1934. Av avsalutillverkningen av tackjärn var något mer än en fjärdedel avsedd för export. Exporten av tackjärn uppgick enligt handelsstatistiken till 64 768 ton år 1935 mot 70 324 ton år 1934. Importen ökade från 80 657 ton till 99 631 ton.

Ferrolegeringar.**Järnsvamp.**

Produktionen av ferrolegeringar steg under året från 33 348 ton till 42 817 ton eller med 28·4 %. Denna produktionssiffra är den högsta, som någonsin uppnåtts.

Produktionen av ferrolegeringar åren 1931—1935 i ton.

År	Kisel-järn	Kisel-metall	Kisel-alumi-nium-mangan-järn	Kisel-mangan-järn	Kisel-krom	Man-gan-järn	Spe-gel-järn	Krom-järn	Vol-fram-järn	Molyb-den-järn	Vana-din-järn	Summa
1931	16 292	—	—	2 328	—	1 826	—	7 744	80	—	—	28 270
1932	6 249	—	100	1 267	—	1 536	—	7 976	219	41	—	17 388
1933	8 273	—	—	2 465	—	1 243	—	10 156	242	74	—	22 453
1934	14 178	906	—	4 960	194	1 310	106	11 180	422	92	—	33 348
1935	14 930	935	—	6 262	—	2 874	239	16 004	1 134	415	24	42 817

Omstående tablå innehåller uppgifter beträffande värde och försäljning av olika slags ferrolegeringar.

Ferrolegeringarnas värde och avsättning år 1935.

Olika slag av ferrolegeringar	Hela tillverkningen		Därav till avsalu		
			genom export	inom landet	Kronor
	Ton	Kronor	Ton		
Kiseljärn med mer än 15 % kisel	14 930	^{1 a)} 3 458 672	11 582	3 257	^{1 b)} 3 430 371
Kiselmetall	935	637 338	916	19	637 338
Kiselmanganjärn	6 262	1 469 020	5 264	909	1 442 443
Manganjärn	2 874	974 920	1 310	1 201	914 299
Spegeljärn	239	32 366	172	67	32 366
Kromjärn	16 004	12 161 116	12 080	2 466	10 897 336
Volframjärn	1 134	5 264 900	896	238	5 264 900
Molybdenjärn	415	2 003 000	359	24	1 801 400
Vanadinjärn	24	513 000	24	—	513 000
Summa 1935	42 817	26 514 332	32 603	8 181	24 933 453
» 1934	33 348	16 909 383	22 179	9 570	15 675 341

Beträffande kromjärn liksom kiselmanganjärn bör observeras, att endast handelsfärdig, slutraffinerad produkt ingår i de redovisade siffrorna.

Redogörelseårets produktion av ferrolegeringar härrör från sammanlagt 40 ugnar. Den redovisade sammanlagda drifttiden utgjorde 10 149 dygn (resp. 36 ugnar och 8 304 driftdygn år 1934).

Under året har i 2 ugnar under sammanlagt 370 dygn tillverkats 8 816 ton järnsvamp med ett värde av 903 450 kronor (härav 186 ton sekunda järnsvamp med ett värde av 9 300 kronor), av vilka 3 350 ton ha angivits vara avsedda för export och 4 986 ton för försäljning inom landet. En mindre del av denna järnsvamp har framställts efter nyare metoder i en ugn vid ett verk i mellersta Sverige. Under 1934 framställdes 7 418 ton järnsvamp med värdet 764 210 kronor.

Smidbara mellanprodukter.

Tillverkningen av vällmetall har under senare år gått tillbaka tämligen oavbrutet, och numera tillverkas endast en bråkdel mot tidigare. Under de tre senaste åren märktes dock en oavbruten stegring i produktionen. Denna ökade, som framgår av nedanstående tabell, från 16 938 ton år 1934 till 22 946 ton eller med 35,5 %. Av sammanställningen å sid. 20 framgår, att under redogörelseåret endast ungefär två femtedelar av de befintliga brukbara härdarna varit i användning.

Produktionen av smältstycken och råskenor åren 1931—1935.

År	Lancashiremetod	Andra härdmetoder		Summa smältstycken och råskenor	
	Ton	Ton	Ton	Värde i kr.	
1931 ..	11 521	757	12 278	2 242 889	
1932 ..	8 080	707	8 787	1 505 089	
1933 ..	11 235	833	12 068	2 060 695	
1934 ..	15 250	1 688	16 938	3 015 094	
1935 ..	20 978	1 968	22 946	4 072 005	

Götmetallproduktionen överträffade 1934 års toppsiffra med 4,0 %. Ökningen faller främst på elektrostålgötmetall, vilken så gott som oavbrutet ökat efter 1919 — ökningen år 1934 utgjorde 13,2 % — basiskt martin- samt surt besse-

¹⁾ Värdet har för år 1934 redovisats i milj. kr. för lågt; värdesiffran för detta år rättas till a) 3 551 210 kr. resp. b) 3 528 553 kr.

merstål. Tillverkningen av surt martin- samt basiskt bessemerstål nedgick däremot liksom framställningen av degelstål.

Produktionen av götmetall åren 1931—1935.

År	Bessemergöt- metall		Martingöt- metall		Degelstålgöt- metall		Elektrostål- götmetall		Summa götmetall	
	Ton	%	Ton	%	Ton	%	Ton	%	Ton	Värde i kr.
1931.....	80 949	15·0	341 780	63·4	269 0·1	115 967	21·5	538 965		74 625 436
1932.....	57 168	10·8	349 720	66·2	222 0·1	121 168	22·9	528 278		69 322 520
1933.....	58 232	9·2	440 968	70·0	403 0·1	130 258	20·7	629 861		79 062 784
1934.....	105 029	12·2	591 492	68·6	667 0·1	164 599	19·1	861 787		113 538 580
1935.....	108 966	12·2	600 763	67·0	397 0·0	186 268	20·8	896 394		121 161 238

I siffran för martingötmetall ingå 1 188 ton, som framställts i Brackelbergsgn.

Av följande tvenne tablåer belyses dels framställningen av bessemer- och martingöt jämte skrotat gjutgods allt efter användningen av sur eller basisk infodring, dels fördelningen av sur och basisk martingöt samt elektrostål jämte skrotat gjutgods å kvalitetsprodukt och ordinär produkt. Beträffande uppgifterna för elektrostålgöt bör anmärkas, att förskjutningen mot kvalitetsprodukt år 1934 var skenbart större än i verkligheten. Vid ett av de större järnverken, som tidigare redovisat hela produktionen som ordinär produkt, har nämligen uppdelning fr. o. m. sagda år gjorts å kvalitets- och ordinär produkt.

Fördelning av bessemer- och martingötmetallen efter olika infodringsmetoder åren 1933—1935.

Tillverkningar	1933		1934		1935	
	Sur	Basisk	Sur	Basisk	Sur	Basisk
	T o n					
Bessemergöt	5 939	52 293	11 784	93 245	20 886	88 080
Martingöt	137 887	297 197	208 268	375 100	197 061	394 364
Martingjutgods, skrotat	3 374	2 510	4 964	3 160	5 169	4 169
Summa	147 200	352 000	225 016	471 505	223 116	486 613
	499 200		696 521		709 729	

Fördelning av martingöt samt elektrostål jämte skrotat gjutgods efter kvalitet åren 1933—1935.

Tillverkningar	1933		1934		1935	
	Kvalitets- produkt	Ordinär produkt	Kvalitets- produkt	Ordinär produkt	Kvalitets- produkt	Ordinär produkt
	T o n					
Martingöt, sur	135 626	2 261	204 751	3 517	194 030	3 031
Martingjutgods, skrotat, surt	2 217	1 157	2 197	2 767	3 977	1 192
Martingöt, basisk	51 851	245 346	67 687	307 413	64 565	329 799
Martingjutgods, skrotat, basiskt..	890	1 620	1 258	1 902	1 347	2 822
Elektrostålgöt	32 295	91 091	98 564	57 580	124 064	52 388
Elektrostålgjutgods	2 808	4 064	4 405	4 050	5 123	4 693

Sedan 1929 har någon tillverkning av blåsstål eller oräckt brännstål ej bedrivits.

Vällmetall framställdes under 1935 vid sammanlagt 13 verk, götmetall vid 37. Följande sammanställning visar, i vilken omfattning befintliga härdar och ugnar utnyttjats.

	Använda	Sammanlagd drifttid Dygn	Ej använda men brukbara	Använda i % av samtliga redovisade
<i>Härdar för framställning av vällmetall:</i>				
Lanchashirehärdar	40	2 402	58	42
Vallonghärdar	4	287	5	44
Skrotsmältningshärdar	3	208	2	60
Summa härdar	47	2 897	65	42
<i>Ugnar för framställning av götmetall:</i>				
Bessemerugnar: sura	8	895	2	80
basiska	4	292	—	100
Martinugnar: sura	26	6 194	9	74
basiska	33	8 018	6	85
Brackelbergslugnar	1	124	1	50
Degelståslugnar	2	283	3	40
Elektriska ugnar: ljusbåge-	34	6 082	6	85
induktions-	8	1 467	1	89
Brännståslugnar ..	—	—	2	—
Summa ugnar	116	23 355	30	79

Tablån visar, att medan i genomsnitt omkr. 79 % av alla befintliga ugnar för götmetallproduktion begagnats under åtminstone någon del av redogörelseåret, låg motsvarande siffra för färskningshärdarna vid 42 %, oaktat att redovisningen på denna sistnämnda punkt troligen lider av en viss ofullständighet med avseende på ej använda men brukbara härdar.

Smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål.

I tab. 4 redovisas produktionen år 1935 av stångjärn och -stål samt vissa andra smidda och pressade samt varmvalsade produkter, som, oberäknat i vissa fall omvällningar, framställts av förut ej välda ämnen. I likhet med föregående år har därjämte i tabellen uppgivits värdet av manufakturvaror och mekaniska verkstadsprodukter, vilka blivit för avsalu framställda vid de i denna berättelse redovisade järnverken. Närmare specifikation av sistnämnda båda huvudslag av tillverkningar återfinnes i berättelsen om industri. Tabellen redogör sålunda, om ock delvis helt summariskt, för samtliga vid järnverken framställda mera förädlade produkter.

Som tillverkningarna av ämnesjärn och även i viss utsträckning andra av de redovisade produkterna, i den mån desamma ej som sådana exporteras eller gå till försäljning inom landet, ytterligare omvalsas till högre förädlade tillverkningar av smidesjärn och stål, hava i tab. 4 för undvikande av dubbelräkningar endast upptagits slutsummor för exporterat eller inom riket försålt smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål men ej för hela tillverkningen därav. Denna åtgärd utesluter ej, att i slutsumman för inom landet försålda tillverkningar gömma sig vissa dubbelräkningar, ty ett från ett verk till ett annat sålt parti kan av det senare verket hava ytterligare utvalsats. I vilken utsträckning antydda dubbelräkningar förekomma, låter sig emellertid ej utreda på grundval av den årliga produktionsstatistikens material.

I nedanstående tabell är att märka, att vissa i denna berättelse som rör redovisade produkter återfinnas i handelsberättelsen som ihåliga tubämnen. Ett verk har förklarat, att åtskillnad ej göres mellan varm- och kallvalsade rör i dess statistik, varför en del rör av senare slaget ingår i redovisningen såsom varmvalsade.

*Tillverkningen av smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål
åren 1933—1935.*

Varuslag	1933			1934			1935		
	Totala	Därav	Värde å	Totala	Därav	Värde å	Totala	Därav	Värde å
	kvanti- teten Ton	för export %	tillverk- ningarna 1 000 kr.	kvanti- teten Ton	för export %	tillverk- ningarna 1 000 kr.	kvanti- teten Ton	för export %	tillverk- ningarna 1 000 kr.
Stångjärn och -stål (exkl. stångjärnsav- hugg) m. m.	122 468	18·6	32 750	196 975	19·6	52 773	187 692	17·3	52 466
Billets, blooms och andra ämnen än tub- ämnen	424 036	0·4	61 952	549 281	0·4	81 801	583 102	0·4	87 448
Tubämnen, ihåliga ...	25 407	1·5	3 570	29 464	0·5	4 433	29 016	0·4	4 797
» massiva...	30 767	1·8	3 590	36 017	4·6	4 844	35 247	4·6	5 231
Vinkeljärn, balkar m. m. (inkl. hjulband)	24 147	1·3	3 799	38 258	3·0	6 383	47 466	3·2	7 980
Järnvägsskenor	8 622	—	1 173	9 721	—	1 341	16 657	—	2 482
Skarvjärn och botten- plåtar	403	—	71	1 026	—	181	713	—	116
Axlar	733	6·7	173	1 598	5·4	356	1 741	5·1	446
Band-, söm- och annat finjärn (inkl. strips) ..	76 163	17·8	17 918	95 384	15·5	22 078	100 069	15·6	23 722
Valstråd	90 441	20·8	15 085	88 553	20·7	17 089	98 855	20·5	18 809
Rör	56 466	58·7	21 641	69 430	53·2	28 123	69 521	48·1	27 196
Grov- och mediumplåt ..	21 919	2·3	3 959	34 504	1·6	6 830	35 197	3·0	7 864
Tunnplåt	55 299	7·1	16 321	69 430	5·7	21 023	71 122	6·8	22 872
Stångjärnsavhugg och skrot	166 702	0·4	10 508	223 242	0·2	14 220	240 319	0·2	15 938

Av denna och följande tablå framgår, att framställningen av flertalet av de i denna avdelning redovisade produkterna under året visar större eller mindre ökning. I fråga om de viktigare slagen märkes sålunda ökning för järnvägsskenor med 71·4 %, vinkeljärn, balkar m. m. med 24·1 %, valstråd med 11·6 %, billets, blooms och andra ämnen med 6·2 % samt band-, söm- och annat finjärn med 4·9 %. Tillverkningen av stångjärn och -stål m. m. har däremot nedgått med 4·7 %. Sammanlagda kvantiteten vid järnverken producerat för direkt försäljning avsett smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål (stångjärnsavhugg och annat skrot ej inräknat) uppgick 1935 till 583 715 ton, medan kvantiteten år 1934 var 570 417 ton. Av de till avsalu redovisade smidda och pressade samt varmvalsade produkterna ha 19·5 % år 1935 mot 20·8 % år 1934 uppgivits vara avsedda för export.

Värdet av järnverkens avsaluproduktion av smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål samt gjutgods, manufakturvaror och mekaniska verkstadsprodukter framgår av följande sammanställning.

Värdet av järnverkens avsaluproduktion av smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål m. m. åren 1933—1935.

	1933	1934	1935
	Kronor	Kronor	Kronor
Smitt och pressat järn och stål	5 180 352	8 409 172	9 794 460
Varmvalsat järn och stål:			
Ämnen	5 210 286	9 955 397	7 846 627
Grov- och mediumjärn	23 896 129	38 666 071	40 381 458
Finjärn	25 929 292	29 598 854	33 465 108
Rör	21 445 708	27 177 217	25 170 130
Plåt	17 794 599	24 544 574	26 588 116
Summa	94 276 014	129 942 113	133 451 439
Summa smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål	99 456 366	138 351 285	143 245 899
Manufakturvaror och verkstadsprodukter:			
Tackjärns- och metallgjutgods	2 137 756	3 187 675	3 537 997
Manufakturvaror av järn och stål	32 169 490	46 300 426	50 746 998
Maskingods och övriga verkstadsarbeten	42 126 086	47 779 739	59 579 707
Summa manufaktur och verkstadsprodukter	76 433 332	97 267 840	113 864 702

Totala redovisade värdet av järnverkens för avsalu avsedda tillverkningar av smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål, järn- och stålmanufaktur samt mekaniska verkstadsprodukter uppgick följaktligen för redogörelseåret till 257·1 milj. kronor mot 235·6 milj. kronor 1934 och 175·9 milj. kronor 1933. Härei ingår ej värdet av den relativt obetydliga avsalupost vid tillverkningen fallet skrot för omsmältning, som redovisas i tab. 4.

Andra malmer än järnmalm.

Den totala brytningen av s. k. ädlare malmer uppgick, såsom framgår av tab. 6 i tabellverket, under år 1935 till 369 687 ton direkt användbar malm av olika slag med ett sammanlagt värde av 12 071 064 kronor jämte 571 799 ton för anrikning avsedd produkt. Vid 10 anrikningsverk, varav ett även användes för järnmalmsanrikning, framställdes under redogörelseåret av 549 956 ton rågods 127 867 ton slig av skilda slag med ett sammanlagt värde av 8 749 236 kronor. Verken voro för anrikning av enbart annan malm än järnmalm i gång sammanlagt 57 124 timmar.

Under senare år har hela fångsten fördelat sig på de olika produkterna på sätt som framgår av följande sammanställning.

Produktionen av andra malmer än järnmalm åren 1931—1935 i ton.

	1931	1932	1933	1934	1935
Guldmalm	53 668	192 258	366 364	255 113	307 231
Silver- och blymalm	14 844	11 686	12 188	13 129	14 213
Kopparmalm	3 609	3 553	3 084	3 223	4 175
Manganmalm	8 364	4 728	6 222	6 312	7 228
Zinkmalm	58 972	46 034	46 335	54 909	59 617
Svavelkis	57 609	71 534	86 295	100 572	106 815
Grafit	—	—	—	—	275

För samtliga malmer ha brytningssiffrorna sålunda ökats under året. Beträffande guldmalmsproduktionen är dock att märka, att guldhalt i den direkt användbara malmen — 278 432 ton mot 233 972 ton år 1934 — var avsevärt lägre än under 1934, vilket även kan utläsas ur uppgifterna å nästa sida om metallinnehållet i malmerna. Svavelkisproduktionen, som steg med ytter-

ligare 6·2 %, har liksom 1934 års produktionssiffra tidigare överträffats endast av 1917—1920 års produktion.

Fördelningen av 1935 års fångst på direkt användbar malm och slig jämte malmernas värde visas av sammanställningen nedan.

	Direkt användbar malm		Slig		Summa användbar malm	
	Ton	Värde i kr.	Ton	Värde i kr.	Ton	Värde i kr.
Guldmalm	278 432	¹⁾ 11 000 000	28 799	¹⁾ 3 000 000	307 231	14 000 000
Silver- och blymalm	—	—	14 213	1 968 316	14 213	1 968 316
Kopparmalm	660	²⁾ 12 450	3 515	367 100	4 175	379 550
Manganmalm	4 597	89 288	2 631	148 556	7 228	237 844
Zinkmalm	—	—	59 617	3 048 731	59 617	3 048 731
Svavelkis	85 723	963 526	21 092	216 533	106 815	1 180 059
Grafit	275	5 800	—	—	275	5 800

En i likhet med föregående år gjord reduktion av de ofta mycket olikvärdiga malmen till innehållen ren metall har givit till resultat nedanstående översikt.

	Guld kg	Silver kg	Koppar ton	Mangan ton	Zink ton	Bly ton	Arsenik ton	Svavel ton	Grafit ton
I direkt användbar malm.....	4 717	15 596	4 937	1 406	—	—	24 418	33 089	69
» slig	899	10 400	1 451	1 298	31 684	8 867	—	9 989	—
Summa 1935	5 616	25 996	6 388	2 704	31 684	8 867	24 418	43 078	69
» 1934	7 673	23 468	5 099	2 452	29 121	8 248	28 618	40 094	—

I denna tabell har av svavel endast medräknats det, som ingår i såsom svavelkis redovisade malmer. I övriga malmer redovisas ett svavelinnehåll av 78 852 ton. Vidare tillkomma 244 ton järn, ingående i manganmalmssligen från Långban. Framför allt må dock erinras om att jämte de malmer, vilka här betecknats såsom manganmalmer (med tillsammans 2 704 ton ren mangan), flerstädes i mellansvenska bergslagen brytas järnmalmer med stundom mycket betydande manganhalt. Produktionen av dylika uppgick under 1935 enligt tab. 1 och 2, i vilka manganhalterna för malmer och sliger med en uppgiven halt av minst 3 % redovisats, till 209 533 ton direkt användbar malm och 50 330 ton slig, tillsammans innehållande 14 214 ton ren mangan. Sammanlagt skulle alltså under redogörelseåret ha producerats åtminstone 16 918 ton mangan i olika slags malmer mot 14 069 ton år 1934.

Viktigast som exportvara av hithörande malmer är zinkmalm, varav under år 1935 utfördes 59 939 ton med ett värde av 3 031 471 kronor mot 58 580 ton året förut. Utförseln av silver- och blymalm uppgick till 16 269 ton med värdet 1 666 976 kronor mot 13 968 ton år 1934.

Andra metaller än järn samt diverse närstående bergverksprodukter.

De i följande sammanställning upptagna totalkvantiteterna ädlare metaller utgöra rikets årsproduktion oavsett tillverkningsställe och utgångsmaterial, medan i tabellavdelningens tab. 5 endast redovisas produkter, framställda vid de i denna berättelse under rubriken andra metallframställningsverk o. d. inräknade företagen.

¹⁾ Framkalkylerat värde. — ²⁾ Delvis framkalkylerat värde.

Tillverkningen av andra metaller än järn åren 1931—1935.

Å r	Guld (ur malmer)	Silver		Platina (ur skrot)	Raffinadkoppar	
		Totala tillverk- ningen	Därav ur skrot		Totala tillverk- ningen	Därav ur skrot
	K i l o g r a m				T o n	
1931	—	109	109	3	3 005	151
1932	15·1	3	3	1	3 289	151
1933	4 228·2	7 615	—	2	6 767	129
1934	7 852·64	16 165	—	2	8 108	254
1935	6 803·45	18 946	5	1	8 816	389

Å r	Aluminium		Frisk- och raffinadbly (ur skrot)	Handels- och finzink (ur skrot)	Tenn (ur skrot)	Arsenik (vit)	Svavel
	Totala tillverk- ningen	Därav ur skrot					
	T o n						
1931	14	14	24	93	10	—	—
1932	5	5	39	142	5	—	—
1933	9	9	3	206	22	861	634
1934	297	12	3	134	14	7 405	505
1935	1 835	18	5	307	23	6 350	11 687

Till följd av att den brutna guldmalmen år 1935 hade väsentligt lägre guldhalt än året förut, har den framställda guldkvantiteten nedgått. Silverproduktionen har däremot ökat, och för kopparproduktionen noteras en siffra, som med över 7 % överstiger 1934 års rekordsiffra (för ur malmer framställd metall). Aluminiumframställningen ur utländskt råmateriel började under senare delen av 1934, varför först 1935 års siffra ger ett uttryck för produktionskapaciteten. Någon framställning av bly och zink ur inhemska malmer har under de senaste åren ej ägt rum.

Vid anläggningar, inordnade i bergsberättelsens grupp andra metallframställningsverk o. d., framställdes 1935 förutom i sammanställningen ovan ingående fabrikat bl. a. vissa närstående tillverkningar, nämligen 83 ton kopparskrästen, 44 647 ton cementkoppar, 209 ton garkoppar, 91 ton råkoppar, 5 960 ton bessemerkoppar samt 265 ton blyslam (samtliga halvprodukter), vidare 200 ton raffiad(koppar-)slag samt 8 ton pulveriserad brunsten.

Stenkol, eldfast lera och klinkerlera.

Stenkolsproduktionen uppnådde under 1935 en kvantitet av 423 502 ton, vilket innebär en ytterligare ökning på 9·0 % i förhållande till 1934 och att produktionen är den största efter år 1924. Produktionen utgör dock endast något över 7 % av landets totala stenkolskonsumtion, beräknad såsom summan av importöverskottet och den inhemska produktionen.

Produktionssiffrorna för eldfasta leror och klinkerlera, vilka — efter successiv nedgång åren 1931—1933 till ungefär endast en sjättedel av 1930 års siffror — under 1934 ökade med 37·1 % resp. 25·9 %, stego ytterligare under 1935 med 17·9 % resp. 169·0 %.

Produktionen av stenkol och leror åren 1931—1935 i ton.

Å r	Stenkol	Därav stenkol			Eldfast lera	Klinkerlera
	Totala kvantiteten	N:o 1	N:o 2	N:o 3		
1931	343 197	186 333	108 607	48 257	122 235	25 737
1932	333 076	179 385	121 051	32 640	63 628	9 689
1933	348 921	190 902	126 043	31 976	41 118	6 314
1934	415 226	213 322	144 787	57 117	56 369	7 951
1935	423 502	217 155	133 886	72 461	66 440	21 388

Stenkolsproduktionen redovisas ovan fördelad på tre olika kvaliteter: n:o 1 med ett effektivt värmevärde av 4 800—5 600 värmeenheter och med askhalt till och med 13 %, n:o 2 med 3 900—4 600 värmeenheter och med askhalt från 14 till och med 35 % och n:o 3 med omkring 2 700 värmeenheter och med askhalt från 36 till och med 55 %.

Genomsnittliga brytningen under jord av berg, stenkol och lera per arbetare vid den alltmär rationaliserade driften utgjorde 1935 enligt sammanställningen nedan ej mindre än 887 ton mot 866 ton 1934.

År	Brytningsmängd berg, stenkol och lera under jord Ton	Antal arbetare under jord	Ton per arbetare
1934	605 659	699	866
1935	630 819	711	887

Den totala brytningsmängden är likväl större än vad ovanstående siffror utvisa, enär även betydande, merendels obestämbara, kvantiteter sandsten och skiffer brytas men kvarlämnas som fyllning i gruvorna.

Oarbetad sten och stenarbeten.

Stenindustrien, vars produktion sedan år 1930 för varje år t. o. m. år 1933 minskades, har för åren 1934 och 1935 haft att uppvisa något bättre tillverknings-siffror än de närmast föregående åren. Produktionens tillverkningsvärde steg sålunda såväl år 1934 som år 1935 med 17 %, och antalet arbetstimmar ökades dessa år med nära 6 % resp. 13 %. Arbetarantalet steg med 1·6 % år 1935 men låg ändock 6·5 % under siffran för år 1933, vilket utvisar ökad sysselsättning för de kvarvarande arbetarne. — Grovstensindustrien har delvis bättre produktionssiffror att uppvisa än år 1934. Gatstensproduktionen år 1935, 170 086 ton, ligger sålunda 20 % över 1934 års siffra men långt under 1930 års siffra, 932 067 ton. Produktionen av storgatsten nedgick med ytterligare 5 %, medan produktionen av smågatsten ökade med nära 80 %. En mindre del av smågatstenen utgjordes av maskinslagen sten, av vilket slag intet tillverkades år 1934. Exportsiffrorna för gatsten lågo emellertid under 1935 avsevärt under 1934 års redan låga siffror. Totalt uppgick exporten år 1935 till endast 93 472 ton mot 169 604 ton år 1934 (708 172 ton år 1930). Nära tre fjärdedelar av 1935 års export gingo till Nederländerna och Belgien. Kantstensproduktionen ökade från 38 461 ton år 1934 till 42 888 ton eller med nära 12 %. Tillverkningen av byggnadssten, som år 1934 mer än fördubblades, nedgick med en femtedel, medan makadamtillverkningen steg med något över en åttondel jämfört med år 1934. Brytningen av blocksten av vanliga (röda och grå) graniter minskade med 6 %, brytningssiffran för svarta och gröna graniter steg med

Stenbrottens och stenhuggeriernas avsaluproduktion länsvis år 1935.

L ä n	Granit och gnejs			Svarta och gröna graniter		Täljsten	Skiffer
	Blocksten o. krossad sten	Gatsten	Andra arbeten	Block- sten	Arbetad sten	Arbetad sten, alla slag	
	Ton	Kronor		Ton	Kronor		
Stockholms stad	34 300	—	40 481	—	18 941	—	—
Stockholms län	23 715	55 188	312 340	—	8 000	—	—
Uppsala län	—	2 840	30 790	—	—	—	4 000
Södermanlands län	—	14 630	68 120	—	3 250	—	900
Östergötlands län	1 731	16 915	138 676	—	14 266	—	—
Jönköpings län	8 612	4 770	132 185	5 347	113 833	—	—
Kronobergs län	—	5 400	126 820	9 444	334 737	—	—
Kalmar län	124	58 542	530 001	—	1 596 090	—	—
Blekinge län	6 168	195 180	259 434	8 264	264 620	—	—
Kristianstads län	141 568	100 885	179 279	31 687	112 469	—	—
Malmöhus län	328 661	2 000	306 332	—	51 421	—	—
Hallands län	29 514	30 813	299 300	—	9 770	—	—
Göteborgs och Bohus län...	62 972	2 524 754	1 713 967	547	74 274	—	7 192
Älvsborgs län	25 546	67 180	226 837	—	127 400	—	27 000
Skaraborgs län	6 543	21 417	182 652	424	13 195	—	1 109
Värmlands län	3 989	32 462	171 953	—	9 245	—	4 910
Örebro län	—	2 682	61 605	52	1 317	—	277 000
Västmanlands län	—	6 000	55 845	—	5 964	—	13 737
Kopparbergs län	111	10 478	90 431	12	8 220	—	—
Gävleborgs län	304	7 624	112 049	—	2 990	—	—
Västernorrlands län	4 700	24 550	40 397	—	—	—	—
Jämtlands län	3 990	—	23 300	—	—	564 000	—
Västerbottens län	—	—	13 950	—	—	—	—
Norrbottnens län	3 870	2 600	27 931	—	3 200	—	—
Hela riket 1935	686 418	3 186 910	5 144 675	55 777	2 773 202	564 000	335 848
» » 1934	618 332	2 491 070	4 780 268	52 860	2 489 192	586 000	299 714

L ä n	Sandsten, kvartsit och flinta		Kalksten, dolomit och marmor				Fältspat	Kvarts
	Råsten o. krossad sten	Arbetad sten, alla slag	Råsten o. krossad sten	Kalkstensmjöl	Arbeten av			
					Kalksten och dolomit	Marmor		
Stockholms stad	—	320	—	—	52 541	719 971	—	—
Stockholms län	—	—	—	—	17 121	206 191	11 153	12 537
Uppsala län	—	—	209	—	—	20 500	—	—
Södermanlands län	—	—	2 176	—	3 350	948 291	—	130
Östergötlands län	12 848	21 200	2 871	—	133 599	819 386	1 852	2 208
Jönköpings län	—	1 200	—	—	9 484	34 996	—	—
Kronobergs län	—	—	—	—	—	67 000	—	—
Kalmar län	323	1 000	13 947	—	330 427	3 240	—	—
Gotlands län	—	126 627	569 809	7 635	36 315	162 075	—	—
Blekinge län	—	—	—	1 631	—	—	138	113
Kristianstads län	—	690	450	31 255	61 470	988	—	—
Malmöhus län	153 650	45 396	81 432	21 685	41 434	392 760	—	—
Hallands län	—	—	—	—	970	—	591	—
Göteborgs och Bohus län ..	—	—	—	—	—	532 432	4 384	13 592
Älvsborgs län	7 862	18 000	87	290	—	41 550	1 018	35 121
Skaraborgs län	884	1 675	4 428	—	333 518	21 229	—	—
Värmlands län	—	—	22 211	—	5 900	21 900	—	—
Örebro län	2 960	—	44 143	1 202	487 044	283 500	476	3 178
Västmanlands län	—	—	7 229	—	—	61 769	18 380	4 107
Kopparbergs län	191	10 050	26 606	8 041	1 770	18 630	—	6 125
Gävleborgs län	—	2 400	7 498	—	405	58 628	—	—
Västernorrlands län	—	—	—	—	—	9 420	—	—
Jämtlands län	—	—	6 286	—	401 200	—	—	—
Västerbottens län	—	—	—	—	—	6 500	—	—
Norrbottnens län	—	—	—	—	—	17 000	1 830	3 330
Hela riket 1935	178 718	228 558	789 382	71 739	1 916 548	4 447 956	39 822	80 441
” ” 1934	147 951	174 822	799 057	40 603	1 311 023	3 221 270	24 783	63 973

6 %. Totala blockstensexporten nedgick till 69 803 ton år 1935 från 74 256 ton år 1934. Värdesiffran för arbeten av kalksten och dolomit steg med nära hälften och värdet av marmorarbeten med över en tredjedel jämfört med år 1934. Brytningen av fältspat ökade med mer än hälften, medan kvartsbrytningen gick något tillbaka jämfört med år 1934.

Vid kalkbruken har under år 1935 inträtt en ökning med 16 % i produktionen av periodiskt bränd kalk men med endast 7 % i produktionen av kontinuerligt bränd kalk sedan 1934. I olikhet med vad som varit fallet flertalet av de senaste åren har den kontinuerligt brända kalken fått sin procentuella andel av totala kalkmängden minskad. För periodisk bränning användes under redogörelseåret 570 fältugnar, kalkfyrar och jordugnar samt för kontinuerlig bränning 75 schaktugnar och 5 ringugnar jämte 2 roterande brännugnar och 8 dolomitugnar. Uppgifterna om ugnarna avse liksom produktionsuppgifterna ovan framställningen vid de egentliga kalkbruken. För industriens eget behov brännes kalk vid en del sulfatmasse- och karbidfabriker samt sockerbruk. Produktionssiffrorna från dessa ha i not 2 till tab. 7 skilts ut ur totalkvantiteten. Vid sulfatmasse- och karbidfabrikerna redovisades 26 schaktugnar och 3 ringugnar, vid sockerbruken 22 schaktugnar.

Den på Kinnekulle bedrivna försöksverksamheten för utvinning av olja ur alunskiffer har under 1935 lämnat 279 ton råolja.

Till den årliga bergverksstatistiken insamlas alljämt uppgifter rörande den totala brytningskvantiteten av vissa bergarter, men dessa data publiceras fr. o. m. 1928 års berättelse icke i tabellbilagan. För redogörelseåret äro dessa totala brytningsmängder följande: alunskiffer 264 503 ton (därav 254 580 ton till bränsle), fältsten 8 033 ton, sandsten 18 157 ton, lerskiffer 220 432 ton, flinta 17 307 ton, kalksten 2 918 167 ton (därav 180 061 ton kalkmargel, använd för cementfabrikation), marmor 10 931 ton, krita 26 020 ton samt kiselgur 6 312 kubikmeter.

B) Råmaterial och bränsle samt drivkraft.

Råmaterial och bränsle.

I omstående tablå ha sammanställts uppgifter angående åtgången av vissa råmaterial inom järn- och metalltillverkningens olika huvudgrenar 1935, och äro här under rubrikerna tackjärn (elektrotackjärn i annan ugn), ferrolegeringar och götmetall även inräknade smärre kvantiteter råmaterial, vilka konsumerats för tillverkningen av dylika produkter vid några anläggningar, som ej äro hänförliga till bergverk.

Den stegrade verksamheten inom bergshanteringen har naturligen haft till följd ökning i totala förbrukningen av råmaterial, ehuru en del förskjutningar ägt rum de olika slagen emellan. Vid tackjärnsframställningen har användningen av sinter liksom år 1934 starkt ökat, och även konsumtionen av slig har stigit, medan förbrukningen av styckemalm minskats. Det är vid koksmasugnarna, som sinteren fått en avsevärt ökad användning; vid de vanliga masugnarna har sinterförbrukningen i motsats härtill relativt minskats. Förbrukningen av träkolstackjärn vid götframställningen har något minskats, medan konsumtionen av kokstackjärn såväl absolut som relativt sett visat stegring. Skrotförbrukningen visar ungefär samma procentuella ökning som götproduktionen. Järnsvampskonsumtionen har stigit något under år 1935. Vid legeringsverken har konsumtionen av såväl mangan- som krommalm varit ungefär en och en halv gång så stor som 1934. Vid framställningen av guld- och silverhaltig bessemerkoppar har förbrukningen av bolidenmalm minskats.

*Åtgången av vissa råmaterial vid järnverk samt andra metallframställningsverk
o. d. år 1935 i ton.*

Slag av framställning	Järn-malm	Järn-malms-slig	Bri-ketter	Sinter	Mangan-malm	Andra malmer o. d.	Tackjärn	
			av järn-malmsslig				träkols-	koks-
Tackjärn	237 052	62 152	11 801	618 662	2 446	—	87	53
därav vid fram-ställning av:								
elektrotackjärn i masugn ...	53 014	6 026	—	32 825	¹⁾ 1 070	—	—	—
elektrotackjärn i annan ugn	—	—	—	—	—	—	87	53
kokstäckjärn ...	57 734	130	—	307 574	—	—	—	—
annat tackjärn	126 304	55 996	11 801	278 263	²⁾ 1 376	—	—	—
Ferrolegeringar ...	33	541	—	—	³⁾ 16 670	⁵⁾ 47 151	—	—
Järnsvamp	—	11 960	—	650	—	—	—	—
Smältstycken och räskenor	—	—	—	—	—	—	25 322	—
Götmetall	20 408	557	706	17	⁴⁾ 624	⁶⁾ 886	220 659	209 374
Övriga järnverks-produkter	—	—	—	—	—	—	13 016	5 064
Andra metaller o. d.	—	—	—	—	¹⁾ 8 ⁷⁾ 506 062	—	—	—
Summa 1935	257 493	75 210	12 507	619 329	19 748	554 099	⁸⁾ 259 084	⁹⁾ 214 491
» 1934	360 892	64 735	11 194	449 621	13 620	546 215	257 345	194 274

Slag av framställning	Järnsvamp	Gjutjärnsskrot	Smidesskrot			Ferrolegeringar	Slagg	Kalksten och dolomit	Kvarts	Elektroder
			eget	köpt						
				kvalitets-	ordinärt					
Tackjärn	—	3 739	1 530	—	17	109	16 172	86 923	495	405
därav vid framställning av:										
elektrotackjärn i masugn ...	—	36	12	—	—	—	¹¹⁾ 1 757	12 897	129	354
elektrotackjärn i annan ugn	—	2 081	1 518	—	17	84	—	69	5	51
kokstäckjärn...	—	757	—	—	—	—	13 116	49 419	—	—
annat tackjärn	—	865	—	—	—	25	1 299	24 538	361	—
Ferrolegeringar ...	—	—	51	16	8 214	279	¹²⁾ 8 358	4 600	46 272	3 352
Järnsvamp	—	—	—	—	—	—	—	936	—	2
Smältstycken och räskenor	—	32	488	—	420	—	—	—	6	—
Götmetall	6 579	24 561	259 337	37 831	223 700	14 640	¹³⁾ 647	44 929	29 451	857
Smitt och pressat samt varnvalsat järn och stål	—	—	49	—	1 846	—	—	33	3 577	—
Övriga järnverksprodukter	11	17 463	144	467	50	257	—	303	¹⁴⁾ 659	—
Andra metaller o. d.	—	—	—	—	3 428	—	—	177	34 333	1 153
Summa 1935	6 590	45 795	261 599	38 314	¹⁰⁾ 237 675	15 285	25 177	137 901	114 793	¹⁵⁾ 5 769
» 1934	5 865	45 163	248 292	43 076	220 440	16 800	21 989	132 513	92 995	3 883

¹⁾ Inhemsk. — ²⁾ Inhemsk, varav 233 ton slig. — ³⁾ Därav 5 041 ton inhemsk malm och 91 ton inhemsk slig samt 11 538 ton utländsk malm. — ⁴⁾ Inhemsk, varav 470 ton slig. — ⁵⁾ Därav 44 775 ton krommalm, 354 ton molybdennmalm och 185 ton molybdennmalmslig, 1 807 ton volframalm samt 30 ton vanadinmalm (utländska). — ⁶⁾ Därav 720 ton krommalm och 162 ton volframalm (utländska) samt 4 ton inhemsk svavelkis. — ⁷⁾ Därav 2 968 ton inhemsk och 1 352 ton utländsk kopparmalmslig, 293 965 ton inhemsk guldalm och 29 089 ton inhemsk guldmalmslig (även hållande silver, koppar, arsenik m. m.), 40 ton utländsk guldmalm, 3 503 ton aluminiumoxid, 174 ton kryolit, 29 127 ton utländsk svavelkis samt 145 844 ton kisbränder av utländsk ursprung. — ⁸⁾ Därav 211 240 ton blästertackjärn och 47 844 ton elektrotackjärn. — ⁹⁾ Därav 179 866 ton svenskt och 34 625 ton utländskt. — ¹⁰⁾ Därav 55 248 ton direkt importerat. — ¹¹⁾ Därav 1 729 ton manganslagg. — ¹²⁾ Därav 177 ton manganslagg och 2 209 ton kromrik slagg. — ¹³⁾ Därav 81 ton vanadinslagg. — ¹⁴⁾ Kvartsit. — ¹⁵⁾ Därav 2 588 ton kolelektroder, 543 ton grafitlektroder och 2 638 ton elektrodmassa.

Av de 84 ton ferrolegeringar, vilka använts vid tackjärnssmältning i annan ugn än masugn, äro 36 ton högprocentigt kiseljärn, 37 ton manganjärn, 9 ton kromjärn och 2 ton volframjärn; de 25 ton, som redovisas vid vanliga blästermasugnar, äro manganjärn; av de 279 ton, som redovisas vid framställning av ferrolegeringar, utgöra 150 ton högprocentigt kiseljärn, 34 ton kisel-manganjärn, 88 ton kiselkalcium och 7 ton kiselkrom; de 257 ton ferrolegeringar, vilka i tablån redovisas under rubriken övriga järnverksprodukter, utgöra: 86 ton högprocentigt kiseljärn, 8 ton manganjärn, 122 ton kromjärn, 10 ton fosforjärn och 31 ton vanadinjärn. — En närmare specifikation av vid götmetallframställningen åtgångna legeringar, enligt tabellen å sid. 28 utgörande 14 640 ton, samt metaller lämnas nedan.

<i>Ferrolegeringar:</i>	<i>Ton</i>	<i>Metaller:</i>	<i>Ton</i>
Fosforjärn.....	23	Aluminium	78
Kiselaluminiumjärn	9	Kobolt	21
Kiselaluminiummanganjärn	4	Koppar	50
Kiseljärn, hållande högst 15 % kisel.....	142	Nickel	1 155
" " mer än 15 % kisel...	3 038		
Kiselkalcium	85		
Kiselmanganjärn	839		
Kromjärn	4 567		
Mangan- (och spegel-) järn.....	5 468		
Molybdenjärn	92		
Titanjärn	36		
Vanadinjärn	34		
Volframjärn	303		

Förbrukningen av samtliga slag av ferrolegeringar visar med undantag av volframjärn ökning. Särskilt stor är ökningen liksom 1934 för kromjärn, högprocentigt kiseljärn, mangan- (och spegel-) järn samt kisel-manganjärn. — Nickel-förbrukningen har med undantag av år 1932 stigit de senaste åren, under 1935 resp. 1934 med ungefär 40 % och 50 % mot närmast föregående år.

Förutom här redovisade förbrukade råmaterial ha bl. a. uppgivits åtgångna vid framställning av tackjärn 55 ton apatit samt 129 ton tackjärnsspån, vid tillverkning av ferrolegeringar 142 ton bauxit, 47 ton flusspat, 63 ton aluminiumgranulier, 7 ton kalciumperklorat samt 10 276 ton bränd kalk, vid produktion av götmetall 129 ton vanadintackjärn, 136 ton bessemerugnsbottnar, 21 039 ton bränd kalk, 7 ton kalciummolybdat, 23 ton melass, 207 ton flusspat, 1 542 ton sandsten och 11 ton sandstensflis samt vid metallframställningsverken 27 374 ton koksalt och 344 ton soda. Vid järnverken ha tillsammans redovisats en förbrukning av 9 622 ton kvarts-, kvartsit- och silikategel, 5 949 ton chamottetegel, 40 ton krommagnesittegell, 1 936 ton magnesittegell, 25 ton bränd magnesit, 168 ton magnesitmjöl och -grus samt 2 014 ton eldfast lera. Vid ett järnverk har redovisats såsom mellanstadium vid elektrostålproduktionen 50 910 ton bessemermetall, insatt flytande i ugnarna, vid ett annat 5 376 ton stål i flytande tillstånd överfört från ljusbågeugn till induktionsugn.

Slutligen må påpekas, att de under rubriken övriga järnverksprodukter vid järnverken redovisade kvantiteterna råmaterial icke göra anspråk på fullständighet.

Vid samtliga bergverk redovisades följande förbrukning av smörjmedel: maskin- och cylinderoljor 1 480 780 kg, smörjmedel för förbränningsmotorer, ång- och vattenturbiner samt kompressorer 140 394 kg, konsistensfett (inkl. kullagerfett) 260 440 kg samt övriga slag 250 955 kg. Förbrukningen av flota-tionsolja redovisades med 68 485 kg, av transformatorolja med 16 281 kg samt av hårdningsolja med 108 921 kg.

Bränslekonsumtionen vid bergverken år 1935.

	Stenkol (inkl. stybb och briketter)	Koks	Koks- stybb	Torv- bränsle	Träkol	Träkol- stybb
	T o n			Hektoliter		
Järngruvor	10 047	1 416	39 124	25	9 294	552 640
därav vid brikettering och sintring...	1 372	40	32 718	—	—	552 640
Andra malmgruvor	490	1 652	—	—	1 430	—
Järnverk	399 427	223 956	31 352	386	16 445 054	58 392
vid framställning av:						
tackjärn	456	184 061	3 938	—	15 111 293	39 390
därav: elektrotackjärn i masugn	—	1 079	—	—	1 191 584	170
» i annan ugn	—	69	54	—	—	—
kokstackjärn	—	182 881	—	—	—	—
annat tackjärn	456	32	3 884	—	13 919 709	39 220
ferrolegeringar	479	4 187	22 447	—	417 338	—
järnsvamp	2 998	10	4 747	—	7 200	—
smältstycken och råskenor	857	—	—	—	693 284	—
götmetall	193 688	8 052	348	346	167 074	9 204
smitt och pressat samt varmvalsat						
järn och stål	293 478	13 518	—	40	69 023	2 478
Andra metallframställningsverk o. d....	67 143	26 462	—	—	6 500	—
Stenkolsgruvor	4 215	—	—	—	—	—
Stenindustriella anläggningar.....	45 717	10 986	—	1	1 048	—
Summa 1935	527 039	264 472	70 476	412	16 463 326	611 032
» 1934	504 657	225 435	45 797	337	14 661 775	577 496

	Ved i större stycken (kastved)	Annat trä- bränsle	Flytande bränsle	Gas- formiga bränslen	Alun- skiffer	Summa bränsle med reduktion till stenkol ¹⁾
	Kubikmeter	Ton	Ton	1 000 m ³	Ton	Ton
Järngruvor	5 942	21 643	315	14 841	—	68 108
därav vid brikettering och sintring...	4	1 946	—	14 841	—	47 827
Andra malmgruvor	1 323	638	471	—	—	3 249
Järnverk	79 162	373 064	5 818	550 289	—	1 086 755
vid framställning av:						
tackjärn	458	—	2	247	—	492 519
därav: elektrotackjärn i masugn	—	—	1	—	—	21 393
» i annan ugn	10	—	1	—	—	133
kokstackjärn	—	—	—	247	—	229 047
annat tackjärn	448	—	—	—	—	241 946
ferrolegeringar	369	85	68	—	—	35 711
järnsvamp	—	—	—	—	—	8 105
smältstycken och råskenor	693	60	—	—	—	12 766
götmetall	55 620	270 199	2 511	52	—	191 028
smitt och pressat samt varmvalsat						
järn och stål	12 762	35 571	1 722	164	—	281 482
Andra metallframställningsverk o. d....	23	—	2 903	—	—	99 400
Stenkolsgruvor	—	—	9	—	—	4 229
Stenindustriella anläggningar.....	89 966	31 417	12 721	—	234 776	141 487
Summa 1935	176 416	426 762	²⁾ 22 237	³⁾ 565 130	234 776	1 403 228
» 1934	171 122	403 479	17 937	287 245	211 644	1 226 902

¹⁾ De använda reduktionstalen äro för: koks och koksstybb 1'05; torvbränsle 0'5; träkol och träkolstybb 0'017; ved i större stycken 0'17; annat träbränsle 0'09; flytande bränsle: bensin 1'6, motor- och pannbrännolja samt fotogen 1'5; gasformiga bränslen: masugns gas 0'15, lysgas 0'72, koksugns gas 0'7; alunskiffer 0'2. — ²⁾ Därav 20 628 ton motor- och pannbrännolja, 494 ton fotogen samt 1 115 ton bensin. — ³⁾ I siffran 565 130 ingår masugns gas med 564 355, lysgas med 298 och koksugns gas med 477.

Träkolsförbrukningen vid verk med framställning av järn och stål år 1935.

L ä n	Träkol av skogs- och stubbved	Träkol av sågverksribb	Summa	Värde i kronor	Medel- värde per hl i kronor
	H e k t o l i t e r				
Stockholms län	—	564 585	564 585	437 553	0·77
Uppsala län	594 636	—	594 636	451 900	0·76
Södermanlands län	51 869	77 830	129 699	78 002	0·60
Östergötlands län	268 576	79 752	348 328	216 055	0·62
Kronobergs län	—	220	220	238	1·08
Blekinge län	—	7 325	7 325	4 395	0·60
Malmöhus län	—	207	207	186	0·90
Älvsborgs län	2 459	112 223	114 682	87 829	0·77
Värmlands län	1 566 810	663 668	2 230 478	1 888 991	0·85
Örebro län	2 292 038	1 301 502	3 593 540	2 621 332	0·73
Västmanlands län	3 782 600	490 709	4 273 309	3 221 357	0·75
Kopparbergs län	1 257 719	34 860	1 292 579	981 462	0·76
Gävleborgs län	3 686 066	140 000	3 826 066	2 823 207	0·74
Västernorrlands län	55 608	49 748	105 356	62 900	0·60
Norrbottens län	88 713	74 512	163 225	114 954	0·70
Hela riket	13 647 094	3 597 141	17 244 235	—	—
Värde i kronor	10 472 462	2 517 899	—	12 990 361	—
Medelvärde per hl i kronor	0·77	0·70	—	—	0·75

Tillverkningen av ugnskolade skogskol samt träkol av sågverksribb år 1935.

L ä n	Ugnskolade träkol av skogs- och stubbved	Träkol av sågverksribb		Summa	Värde i kronor	Medel- värde för denna produk- tion per hl i kronor
		Milkolade	Ugnskolade			
	H e k t o l i t e r					
Stockholms län	—	56 460	—	56 460	26 764	0·47
Uppsala län	—	113 721	—	113 721	68 042	0·60
Södermanlands län	—	65 030	120 340	185 370	92 337	0·50
Östergötlands län	—	460 563	—	460 563	205 117	0·45
Jönköpings län	—	164 660	—	164 660	76 806	0·47
Kronobergs län	—	40 201	—	40 201	18 350	0·46
Kalmar län	—	160 069	11 740	171 809	83 603	0·49
Blekinge län	—	4 200	—	4 200	2 100	0·50
Kristianstads län	131 877	—	—	131 877	199 347	1·51
Älvsborgs län	—	300	—	300	210	0·70
Skaraborgs län	—	17 820	—	17 820	9 475	0·53
Värmlands län	—	30 336	—	30 336	16 395	0·54
Örebro län	—	162 008	—	162 008	90 769	0·56
Västmanlands län	—	89 815	105 860	195 675	102 120	0·52
Kopparbergs län	780 854	245 630	523 776	1 550 260	1 004 492	0·65
Gävleborgs län	613 843	213 286	70 000	897 129	465 476	0·52
Västernorrlands län	—	8 625	—	8 625	5 225	0·61
Jämtlands län	121 015	169 414	—	290 429	146 600	0·50
Västerbottens län	—	42 235	—	42 235	21 967	0·52
Norrbottens län	230	18 600	—	18 830	8 685	0·46
Hela riket	1 647 819	2 062 973	831 716	4 542 508	—	—
Värde i kronor	1 203 525	1 042 682	397 673	—	2 643 880	—
Medelvärde per hl i kronor	0·73	0·51	0·48	—	—	0·58

En allmän översikt över bergverkens förbrukning av bränsle 1935 lämnar tabellen å sid. 30, medan den första tablan över träkolsförbrukningen å sid. 31 är byggd på särskilda, specificerade uppgifter angående konsumtionen av träkol vid tillverkning av järn- och stålvaror. Att kvantitetssiffrorna i de båda tabellerna ej överensstämman, beror dels på olika beräkningssätt från uppgiftslämnarnas sida (t. ex. med resp. utan avstybbning), dels på att i sistnämnda tabell äro inräknade vissa kvantiteter träkol, förbrukade för tillverkning av bergverksprodukter vid några företag, som ej hänföras till bergverk, vilka kvantiteter jämte andra bränslemedel, som åtgått för dylik tillverkning vid anläggningar av denna kategori, även äro redovisade under rubrikerna tackjärn (elektro-tackjärn i annan ugn), ferrolegeringar och götmetall i tablan å sid 30 (jfr sid. 27 angående råmaterial). I den andra tablan å sid. 31 lämnas ur den under arbete varande industriberättelsen uppgifter — delvis preliminära — länsvis för redovisad produktion av träkol. Några uppgifter om den mest betydande träkolstillverkningen, milkolningen i skogarna, insamlas ej, enär ifrågasvarande kolning är att anse såsom hörande till skogsbruket. Att märka är, att de redovisade värdena för tillverkade resp. förbrukade träkol gälla tillverknings- resp. förbrukningsplatsen, varför i de sistberörda värdena ingå frakt och inköpskostnader m. m.

Siffrorna i tabellen å sid. 30 angående bränslekonsumtionen inom vissa särskilda grenar av järnindustrien samt vid brikett- och sinterframställningen äro också närmast baserade på avgivna specialuppgifter.

Bland de för brikettering och sintring upptagna bränslemedlen ingår även det bränsle, som åtgått vid tillverkning av briketter och sinter av purple-ore.

Medelinköpspriset för förbrukade träkol utgjorde, som synes, 75 öre per hl, vilket innebär en ökning på 3 öre per hl sedan 1934 och 5 öre per hl sedan 1933. År 1930 utgjorde medelpriset per hl 97 öre.

I likhet med föregående år ha vissa beräkningar gjorts i syfte att erhålla ett enhetligt mått på bergverkens totala konsumtion av bränslemedel. Resultatet av dessa beräkningar framgår av sista kolumnen i tablan å sid. 30. Redogörelseårets totala bränsleförbrukning skulle i enlighet härmed motsvara omkring 1 403 000 ton stenkol, d. v. s. representera ett värmevärde av c:a 9 400 miljarder kalorier, vilket innebär en ökning på ungefär 14 % mot en ökning av 39 % föregående år. Givetvis kan ej vid detta slags beräkningar hänsyn tagas till det ganska växlande värmevärdet hos olika kvaliteter av ett och samma bränsleslag. Den erhållna totalsiffran kan regelbundet anses något för hög, enär de redovisade stenkolen vid här gjord beräkning genomgående anses betyda prima engelska kol, medan i verkligheten inom flera produktionsgrenar stenkol med betydligt lägre värmevärde förbrukas, såsom vid stenkolsbrytningen och järnsvampsframställningen, där nästan uteslutande svenska kol användas.

För de flesta grenar av bergshantering har naturligtvis den ökade verksamheten haft stigande bränslekonsumtion till följd. Absolut taget störst är denna ökning liksom de närmast föregående åren vid järnverken, där bränsleåtgången vid framställningen av såväl tackjärn som ferrolegeringar och valsverksprodukter visar stor ökning. Relativt visa dock järnverken ej så stor ökning som bergverken i dess helhet. Järnverkens andel i totala bränsleförbrukningen minskade följaktligen under året och utgjorde 77 % mot 79 % år 1934. Den för järngruvorna redovisade bränsleåtgången, som under 1935 ökat med mer än 25 % mot året förut, användes till största delen vid sintringsverken (inkl. brikettering och sintring av purple-ore). Vid metallframställningsverken har bränslekonsumtionen ökat med över 50 %, medan stenkolsgruvorna även 1935 visa lägre förbrukningssiffror än närmast föregående år. Stenindustrien visar liksom 1934 stor ökning i bränslekonsumtionen. Som synes av tabellen, har konsumtionen av alla slag av bränslen stigit under året. Största ökningen

— såväl relativt som i bränslevärde räknat — visar masugnsgas, för vilket slag siffrorna dock troligen lida av en viss ofullständighet. Av övriga slag uppvisa koks (speciellt vid framställningen av svavel) och koksstybb (huvudsakligen legeringsverken), träkol och stenkol den största ökningen.

De vid tillverkning av träkols-koks-tackjärn förbrukade råvarorna och bränslemedlen äro i tabellerna å sidorna 28 och 30 inräknade under rubriken elektrotackjärn i masugn. En närmare redogörelse för åtgången av bränsle- och reduktionsmedel vid olika slag av tackjärnsframställning följer här nedan.

	Kvantitetsgrund och bränsleslag	Total- förbrukning	Medelförbrukning per ton tillverkat tackjärn
Elektrotackjärn i masugn: med enbart träkol	hl träkol	990 236	22·7 hl
” träkol-koks	” ” ton koks	201 348 1 079	·
Elektrotackjärn i annan ugn	” ” ” koksstybb	69 54	·
Kokstackjärn	ton koks	182 881	0·80 ton
Träkolstackjärn i vanlig masugn	hl träkol	13 919 709	49·1 hl

Siffran för medelförbrukningen av träkol vid framställning av vanligt bläster-tackjärn har stigit till 49·1 hl per ton från 47·0 år 1934 (52·7 år 1932), beroende på att sinterförbrukningen relativt minskats vid denna framställning; medelförbrukningen av koks vid framställning av kokstackjärn har däremot minskats på grund av ökad användning av sinter.

Nedan meddelas liksom i föregående berättelse en sammanställning över bergverkens konsumtion av elektrisk energi för elektrotermiska ändamål med fördelning på fem huvudrubriker.

	1 000 kWh
Tackjärnsmältning i elektrisk masugn	132 247
” ” annan elektrisk ugn	3 076
Smältning av ferrolegeringar	391 105
Stålsmältning	137 860
Elektrolys eller smältning av metaller	38 891
Summa	703 179

Totalsiffran steg under 1935 med 27 %, och konsumtionen av elektrisk energi översteg avsevärt de förut högsta förbrukningssiffrorna, för åren 1928—1930, då årskonsumtionen tämligen oförändrad uppgick till c:a 640 milj. kWh. Förbrukningen har med undantag för tackjärnsmältning ökat vid alla mer betydande slag av tillverkningar, mest vid smältning av ferrolegeringar (105 milj. kWh) samt vid smältning eller elektrolys av metaller (32 milj. kWh). Av hela förbrukningen kom omkring 56 % på ferrolegeringsframställning (52 % år 1934), 20 % på stålsmältning (21 % år 1934), 19 % på tackjärnsmältning (26 % år 1934) samt 5 % (1 % år 1934) på smältning eller elektrolys av metaller.

Drivkraft.

En översikt över den under 1935 vid bergverken använda drivkraften meddelas i den första tabblån å omstående sida.

Av den för omedelbar maskindrift använda kraften, 446 556 hästkrafter, kommo nära två tredjedelar (62·6 %) på järnverken, medan gruvor, anriknings- och briketteringsverk tillsammans representerade över en fjärdedel (26·7 %). Av denna sistnämnda kraft, som synes utgörande 118 703 hästkrafter, användes för uppföring och pumpning 28 160, för borrhning 19 585 och för andra ändamål 43 369 hästkrafter, varjämte vid anrikning redovisats 20 203 samt vid brikettering och sintring 7 386 hästkrafter.

Fördelningen av drivkraften på de särskilda länen framgår av den andra tabblån å sid. 34, vari redovisas det effektiva hästkrafttalet hos såväl de för omedelbar drift som de för drivande av elektricitetsgeneratorer använda motorerna.

Använda motorer och deras fördelning på olika slag av bergverk år 1935.

	Gruvor, anriknings- och briketterings- verk		Järnverk		Andra metall- framställnings- verk o. d.		Sten- industriella anläggningar		Summa hkr
	Antal	Hkr	Antal	Hkr	Antal	Hkr	Antal	Hkr	
För omedelbar maskindrift:									
Vattenhjul	1	5	12	429	—	—	2	45	479
Vattenturbiner	3	220	122	22 938	—	—	2	65	23 223
Ångmaskiner	5	495	13	14 005	—	—	39	1 028	15 528
Olje- och gasmotorer..	19	531	4	270	—	—	138	3 050	3 851
Elektriska motorer ..	3 464	117 452	11 713	240 522	1 490	17 843	1 918	25 658	401 475
Summa 1935	3 492	118 703	11 864	278 164	1 490	17 843	2 099	29 846	444 556
» 1934	3 240	112 202	11 054	274 839	1 274	17 618	1 887	26 496	431 155
För elektrisk generatordrift:									
Vattenturbiner	55	9 425	150	196 363	1	15	2	975	206 778
Ångmaskiner	—	—	6	1 170	—	—	—	—	1 170
Ångturbiner	4	1 055	13	21 922	1	1 900	1	7	24 884
Olje- och gasmotorer..	3	545	9	5 680	—	—	3	395	6 620
Summa 1935	62	11 025	178	225 135	2	1 915	6	1 377	239 452
» 1934	52	9 319	171	213 893	2	1 915	5	867	225 994

Drivkraftens fördelning länsvis år 1935.

L ä n	Vatten- hjul	Vatten- tur- biner	Ång- maski- ner	Ång- tur- biner	Olje- och gas- mo- torer	Summa primär- motorer	Elek- triska motorer
Hästkrafter							
Stockholms stad	—	—	—	—	—	—	236
Stockholms län	—	—	250	375	80	705	1 963
Uppsala län	100	1 680	—	410	50	2 240	10 591
Södermanlands län	—	2 515	—	2 850	4 730	10 095	9 417
Östergötlands län	70	3 250	100	3 450	763	7 633	10 762
Jönköpings län	—	15	46	—	185	246	562
Kronobergs län	—	—	—	—	170	170	1 050
Kalmar län	—	—	85	—	167	252	2 557
Gotlands län	—	—	140	—	113	253	2 115
Blekinge län	25	1 740	540	—	115	2 420	3 605
Kristianstads län	20	—	462	—	569	1 051	5 097
Malmöhus län	5	—	335	137	509	986	10 975
Hallands län	—	—	—	—	30	30	3 062
Göteborgs och Bohus län	—	25	85	—	789	899	2 065
Älvsborgs län	—	1 850	—	—	158	2 008	14 022
Skaraborgs län	—	—	55	—	85	140	1 294
Värmlands län	180	100 875	150	—	—	101 205	26 704
Örebro län	—	19 581	475	7 827	190	25 073	38 678
Västmanlands län	59	15 660	495	2 235	180	18 629	42 198
Kopparbergs län	—	76 298	12 000	—	345	88 643	92 553
Gävleborgs län	20	5 587	1 480	5 700	600	13 387	58 645
Västernorrlands län	—	—	—	—	—	—	8
Jämtlands län	—	925	—	—	120	1 045	1 202
Västerbottens län	—	—	—	1 900	323	2 223	21 489
Norrbottens län	—	—	—	—	200	200	40 630
Hela riket 1935	479	230 001	16 698	24 884	10 471	282 533	401 475
» » 1934	479	226 067	16 935	16 257	9 581	269 319	387 830

C) **Arbetsgivare och personal.****Arbetsgivare.**

Fördelningen av de under 1935 i gång varande bergverken efter olika kategorier av arbetsgivare framgår av nedanstående tabell. Under rubriken enskild person hava även förts stärbhus och under rubriken annat bolag även intressentskap samt sådana föreningar av antingen aktiebolag sinsemellan eller aktiebolag jämte enkla bolag eller enskilda personer, som icke för det ifrågavarande företags drift bildat särskilt aktiebolag.

Bergverkens fördelning efter arbetsgivare år 1935.

	Bergverk, vid vilka rörelsen bedrivits av										Summa	
	enskild person		aktiebolag		annat bolag		ekonomisk förening		kommun		staten	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%
Järngruvor	—	—	65	89.0	8	11.0	—	—	—	—	73	100.0
Andra malmgruvor	2	8.3	16	66.6	2	8.3	1	4.3	—	—	24	100.0
Järnverk	1	1.4	70	97.2	1	1.4	—	—	—	—	72	100.0
Andra metallframställningsverk o. d.	1	20.0	4	80.0	—	—	—	—	—	—	5	100.0
Stenkolsgruvor	—	—	6	100.0	—	—	—	—	—	—	6	100.0
Stenindustriella anläggningar	166	30.1	290	52.6	60	10.9	20	3.6	12	2.2	3	0.6
Summa 1935	170	23.3	451	61.7	71	9.7	21	2.9	12	1.6	6	0.8
» 1934	167	23.8	427	61.0	71	10.1	20	2.9	13	1.9	2	0.3

För möjliggörande av jämförelser med berättelserna före 1921 års må nämnas, att antalet fältspats- och kvartsbrott, ingående i det anförda antalet stenindustriella anläggningar uppgick till 41. Före nyssnämnda år redovisades fältspats- och kvartsbrotten tillsammans med gruvorna.

Personal.

Den under redogörelseåret vid bergverksföretagen anställda förvaltningspersonalen redovisas i följande tabell.

Bergverkens förvaltningspersonal år 1935.

	Företagsledare (verkställande direktör, disponent, förvaltare etc.)		Teknisk förvaltningspersonal (företagsledaren oräknad)		Kontorspersonal		Lagerbokhållare o. d.		Resande i firman tjänst	Summa
	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	
Järngruvor (inkl. anriknings- och brükteringsverk)	25	—	252	—	116	13	46	1	—	453
Andra malmgruvor (inkl. anrikningsverk)	8	—	76	4	39	1	7	—	—	135
Järnverk	64	—	1 653	20	1 244	285	73	10	23	3 372
Andra metallframställningsverk o. d.	4	—	156	15	27	7	12	—	—	221
Stenkolsgruvor	5	—	31	—	13	3	2	—	—	54
Stenindustriella anläggningar	141	1	250	—	170	51	5	—	93	711
Summa 1935	247	1	2 418	39	1 609	360	145	11	116	4 946
» 1934	251	1	2 253	19	1 480	305	138	9	89	4 525

I den för de stenindustriella anläggningarna uppgivna förvaltningspersonalen ingår fältspats- och kvartsbrottens ifrågavarande personal med 9 manliga företagsledare, 9 manliga tekniker samt 3 kontorister, varav 1 manlig och 2 kvinnliga.

Av nedanstående tabell framgår, att sammanlagda antalet vid bergverken under 1935 sysselsatta arbetare uppgick till 53 516, varav 53 098 män och 418 kvinnor. Av de manliga arbetarna voro 2 354, av de kvinnliga 26 under 18 år. Av samtliga arbetare kommo nära tre femtedelar (58.6 %) på järnverken, medan de stenindustriella anläggningarna representerade över en femtedel (20.8 %).

Beträffande uppgifterna om personal (samt drivkraft och bränsle) vid järnverken torde observeras, att dessa ej överensstämja med de uppgifter, som i industrierättelsen lämnas under rubriken verk för framställning av järn och stål. Anledningen är, att under rubriken järnverk i föreliggande berättelse även ingår en del verk, vilka vid sidan av järnframställning huvudsakligen driva järnmanufaktur- eller verkstadsrörelse och fördenskull i industrierättelsen förts under sistnämnda grupper.

Utöver ovan redovisade arbetare vid stenindustriella anläggningar voro en del arbetare sysselsatta vid stenbrott och stenhuggerier samt kalkbruk, vilka ej anses vara av industriell storlek, men vilkas produktion dock medtagits i tab. 7 (se sid. 8 i 1931 års berättelse). Antalet av dessa arbetare var för redogörelseåret 1 569 män, av vilka 18 voro under 18 år. Av dessa hava 23 män över 18 år betecknats såsom hjälparbetare.

Antal bergverksarbetare och arbetstimmar med fördelning efter skilda slag av bergverk år 1935.

	Män		Kvinnor		Summa arbetare			Utgjorda arbetstimmar
	över 18 år	under 18 år	över 18 år	under 18 år	Män	Kvinnor	Tillsammans	
Järnmalmsbrytning.....	5 956	187	24	—	6 143	24	6 167	12 201 313
därav hjälparbetare o. d.	1 515	91	5	—	1 606	5	1 611	3 389 948
Järnmalmsanrikning	395	5	—	—	400	—	400	803 962
Brikettering och sintring	298	5	—	—	303	—	303	667 800
Annan malmbrytning.....	1 369	37	25	2	1 406	27	1 433	2 895 586
därav hjälparbetare o. d.	432	11	23	2	443	25	468	953 312
Anrikning av annan malm	212	—	—	—	212	—	212	500 771
Järnverk	29 097	1 918	318	23	31 015	341	31 356	70 925 344
därav hjälparbetare o. d.	4 814	334	—	—	5 148	—	5 148	11 209 652
Andra metallframställningsverk o. d.	1 500	47	5	—	1 547	5	1 552	3 585 979
därav hjälparbetare o. d.	501	26	5	—	527	5	532	1 253 074
Stenkolsbrytning.....	981	3	4	—	984	4	988	2 123 511
därav hjälparbetare o. d.	87	2	3	—	89	3	92	218 215
Fältspats- och kvartsbrytning	359	45	5	—	404	5	409	597 686
därav hjälparbetare o. d.	45	1	1	—	46	1	47	70 095
Andra stenindustriella anläggningar	10 577	107	11	1	10 684	12	10 696	19 476 878
därav hjälparbetare o. d.	1 020	11	—	—	1 031	—	1 031	2 039 174
Samtliga bergverk 1935	50 744	2 354	392	26	53 098	418	53 516	113 778 830
» » 1934	47 682	1 889	301	35	49 571	336	49 907	101 020 378

Förutom dessa egentliga bergverksarbetare sysselsattes under redogörelseåret en del arbetare med framställning av bergverksprodukter vid företag, vilkas verksamhet till vida övervägande delen faller inom andra produktionsgrenar, vadan ifrågavarande arbetare endast redovisas i den allmänna industrierättelsen. För framställning av tackjärn (i annan elektrisk ugn än masugn), stål och ferrolegeringar redovisas sålunda 304 manliga arbetare, varav 6 un-

der 18 år. Av dessa arbetare ha 7 över och 1 under 18 år betecknats såsom hjälparbetare. För framställning av den i not 2 till tab. 7 redovisade kalken har uppgivits en arbetarpersonal av 165 män över 18 år vid sockerbruken samt 192 män över och 1 man under 18 år vid sulfatmassfabrikerna m. m. Av de förstnämnda har 1 man över 18 år, av de sistnämnda ha 14 över och 1 under 18 år angivits såsom hjälparbetare.

En mera detaljerad redovisning av den vid gruvbrytningen, inberäknat fältspats- och kvartsbrytningen, sysselsatta arbetarpersonalen lämnas i tablån nedan.

Arbetarpersonal vid malm-, stenkols- och mineralbrytning år 1935.

	Underjordsbrytning		Dagbrytning		Annat arbete i dagen			
	M ä n				M ä n		K v i n n o r	
	över 18 år	under 18 år	över 18 år	under 18 år	över 18 år	under 18 år	över 18 år	under 18 år
Järnmalmsbrytning.....	2 664	2	544	2	2 748	183	24	—
Annan malmbrytning.....	596	—	48	—	725	37	25	2
Stenkolsbrytning.....	711	—	17	1	253	2	4	—
Fältspats- och kvartsbrytning.....	12	—	204	1	143	44	5	—
Summa 1935	3 983	2	813	4	3 869	266	58	2
» 1934	3 598	3	742	4	3 583	155	51	3

Med det egentliga brytningsarbetet, varvid uteslutande manlig arbetskraft användes, sysselsattes sålunda under redogörelseåret 4 802 män, av vilka 3 985 man eller 83·0 % hade sin verksamhet förlagd under jord. Förhållandevis mest förekommer underjordsarbete, som synes, vid stenkolsbrytningen samt vid brytning av annan malm än järnmalm, minst i fältspats- och kvartsbrotten. Vid granit, kalkstens- o. d. stenbrott förekommer icke underjordsbrytning i någon nämnvärd omfattning.

I tablån, som följer å nästa sida, redovisas den inom bergshandlingens olika huvudgrenar sysselsatta arbetarpersonalen, fördelad länsvis.

Bland de olika länen stod liksom åren 1931—1934 Kopparbergs län främst, närmast följt av Örebro och Gävleborgs län (resp. 15·4 %, 13·5 % och 12·0 % av hela arbetarantalet). I fjärde och femte rummen kommo liksom år 1934 Värmlands och Västmanlands län (9·3 % resp. 9·2 %).

De flesta länen redovisa en större eller mindre ökning av arbetarantalet, vilken ökning är särdeles påfallande i den mellansvenska bergslagen, där såväl antalet gruvarbetare som järnverksarbetare starkt ökat. Västerbottens län visar fortsatt ökning, och i Norrbottens län har återhämtningen för gruvbrytningen återverkat på arbetarantalet. För de inom stenindustrin mera betydande länen äro förhållandena olikartade. Blekinge län visar en ökad arbetarsiffra, medan Hallands och Göteborgs och Bohus län haft ett minskat antal arbetare sysselsatta. Särskilt är detta fallet med sistnämnda län, som i omstående tabell de senaste åren endast intagit sjätte platsen (år 1930 andra och åren 1931—1933 fjärde) ifråga om arbetarantalet.

I redogörelsen här ovan äro ej medtagna arbetare, sysselsatta med upptagning och rengöring av sjömalmer, under redogörelseåret utgörande 3 män över 18 år i Kalmar län, för vilka redovisats tillsammans 48 utgjorda arbetstimmar.

Bergverkens arbetare länsvis år 1935.

L ä n	Järn- gruvor	Andra malm- gruvor	Järn- verk	Andra metall- fram- ställ- nings- verk o. d.	Sten- kols- gruvor	Sten- industri- ella an- lägg- ningar	Samtliga bergverk	
							År 1935	År 1934
Stockholms stad	—	—	—	—	—	74	74	97
Stockholms län	63	—	31	—	—	256	350	313
Uppsala län	127	7	644	—	—	38	816	707
Södermanlands län	185	—	1 092	—	—	370	1 647	1 433
Östergötlands län	—	43	1 572	—	—	331	1 946	1 712
Jönköpings län	—	5	—	1	—	137	143	186
Kronobergs län	—	—	28	—	—	212	240	223
Kalmar län	15	—	—	95	—	646	756	705
Gotlands län	—	—	—	—	—	638	638	609
Blekinge län	—	—	648	—	—	591	1 239	1 078
Kristianstads län	—	—	—	—	314	888	1 202	1 173
Malmöhus län	35	—	49	318	674	1 003	2 079	1 927
Hallands län	—	—	153	—	—	206	359	514
Göteborgs och Bohus län	—	—	—	—	—	2 865	2 865	3 331
Älvsborgs län	—	—	1 555	—	—	206	1 761	1 508
Skaraborgs län	—	—	91	—	—	1 057	1 148	1 084
Värmlands län	203	68	4 639	—	—	54	4 964	4 609
Örebro län	1 022	271	5 298	—	—	655	7 246	6 311
Västmanlands län	601	—	4 026	—	—	272	4 899	4 424
Kopparbergs län	2 253	460	5 209	64	—	238	8 224	7 564
Gävleborgs län	109	3	6 275	—	—	31	6 418	6 307
Västernorrlands län	—	9	—	—	—	8	17	11
Jämtlands län	—	—	—	—	—	250	250	238
Västerbottens län	—	754	—	1 074	—	36	1 864	1 514
Norrbottnens län	2 257	25	46	—	—	43	2 371	2 329
Hela riket 1935	6 870	1 645	31 356	1 552	988	11 105	53 516	—
» » 1934	6 154	1 490	29 084	1 283	970	10 926	—	49 907

D) Fyndigheters förvärvande och försvar.

Mutsedlar. Antalet under 1935 utfärdade mutsedlar uppgick, såsom framgår av följande sammanställning, till 683 mot 789 år 1934. Tablån visar även fördelningen av under redogörelseåret utfärdade mutsedlar på dels nyupptäckta och förut inmutade fyndigheter, dels olika slag av malmanledningar.

Antal mutsedlar utfärdade under år 1935.

	Mutsedlar gällande följande malmer och andra inmutningsbara mineral										
	Järnmalm	Guldalm	Kopparmalm	Mangannalm	Bly-, silver- och zinkmalm	Nickelmalm	Titanmalm	Molybdänmalm	Svavel- och magnetkalk	Grafit	Summa
Å nyupptäckta fyndigheter	19	10	38	3	31	—	—	1	117	32	253
Å förut inmutade fyndigheter	106	15	223	3	42	1	3	8	27	2	430
Summa 1935	125	25	261	6	73	1	3	9	144	34	683
» 1934	134	66	136	1	85	14	—	35	258	56	789

Redovisningen är så till vida summarisk, som mutsedel i åtskilliga fall utfärdats å flera än det eller de mineral, under vilkas rubrik den återfinnes å sid. 38. Dessa fall äro ifråga om nyupptäckta fyndigheter med avseende på mutsedlar gällande guldalm: 3 guld-, silver- och kopparmalm; kopparmalm: 1 koppar- och zinkmalm samt 7 koppar- och magnetkis; bly-, silver- och zinkmalm: 3 bly-, zink- och järnmalm samt 4 bly-, zink-, koppar- och molybdenmalm; svavel- och magnetkis: 51 svavel- och kopparkis samt 1 svavel- och magnetkis jämte zink-, bly- och kopparmalm. Beträffande förut inmutade fyndigheter ha i tablån redovisats under mutsedlar gällande guldalm: 3 guld-, silver- och kopparmalm samt 2 guld- och järnmalm; kopparmalm: 6 koppar- och svavelkis, 4 koppar- och magnetkis, 2 koppar-, svavel- och magnetkis, 1 koppar- och svavelkis jämte zinkmalm samt 13 koppar-, zink- och blymalm; bly-, silver- och zinkmalm: 5 zink-, bly- och järnmalm samt 2 zink-, bly-, koppar- och molybdenmalm; nickelmalm: 1 nickel- och kopparmalm; svavel- och magnetkis: 5 svavel- och kopparkis samt 4 svavelkis jämte zink-, bly- och kopparmalm.

Tilldelade utmål. Enligt 21 § i gruvstadgan skall för inmutad fyndighet, då fyndigheten är blottad och prov å malmen erhållits, ett visst utmål anvisas, innefattande det utrymme på marken, varinom gruvägaren sedermera har rätt att med andras uteslutande bedriva arbetet. Jämlikt denna bestämmelse ha under 1935 anvisats 24 utmål, varav 1 å svavelkis, 2 för koppar-, 4 för järn-, 9 för järn- och bly-, 1 för molybden-, 3 för zink-, 2 för bly- och zink-, 1 för silver-, bly- och zinkmalm samt 1 för silver- och blymalm. Närmast föregående år anvisades 19 utmål.

Sättet för arbetsskyldighetens fullgörande. För bevarande av rätten till ett utmål måste inom detsamma utföras en viss kvantitet arbete varje år eller under vissa omständigheter flera års arbetskvantitet på ett år, s. k. försvarsarbete, bergsöverstyrelsen dock obetaget att meddela gruvägare, som innehar flera intill varandra gränsande utmål, tillstånd att, så länge de av honom fortfarande innehavas, få under ett eller flera år genom arbete inom något eller några av utmålen fullgöra arbetsskyldigheten för dem alla. Har arbetsskyldigheten fullgjorts för tre år och utmål blivit gruvan tilldelat, kan gruvägaren i stället för försvarsarbete betala en årlig avgift av 50 kronor eller erhålla vilostånd.

Tablån nedan, som även visar de olika sätt, på vilka arbetsskyldigheten fullgjorts, ger enligt inkomna uppgifter vid handen, att rätten till erhållna utmål och koncessionerade områden 1935 bevarats i 4 088 utmål och i 16 en-

Sättet för bibehållande av äganderätt till utmålen år 1935.

	Utmål med arbetsskyldigheten fullgjord					Utmål under vilostånd	Summa utmål
	genom arbete under året			genom arbete under föregående år	genom erläggande av avgift		
	med	utan	i närgränsande utmål				
	malm-(stenkols-) fångst						
Järngruvor	227	33	491	55	825	1 225	2 856
Andra malmgruvor.....	47	28	81	100	227	432	915
Stenkolsgruvor.....	19	—	87	—	—	227	333
därav områden koncessionerade enl. lagen den 28 maj 1886	6	—	7	—	—	3	16
Summa 1935	293	61	659	155	1 052	1 884	4 104
» 1934	264	85	641	208	1 044	1 886	4 128

ligt lagen den 28 maj 1886 koncessionerade områden. Dessutom har arbets-skyldigheten fullgjorts vid 45 sjömalmsutmål, därav genom arbete under året vid 15 samt genom arbete under ett föregående år vid 30, varjämte arbets-skyldigheten fullgjorts genom arbete under året vid 1 grönstensutmål i Kalmar län.

Under redogörelseåret hava 39 utmål anmälts sönade.

Beviljade vilostånd. Antalet utmål, för vilka vilostånd eller förlängning därav beviljats att träda i kraft vid redogörelseårets utgång eller fr. o. m. den 1 januari 1936, utgjorde 511. För 409 av dessa beviljades jämlikt 44 § i gällande gruvstadga vilostånd av bergmästarne, medan för de övriga 102 förlängt vilostånd beviljades av bergsöverstyrelsen. För 1934 voro motsvarande siffror resp. 440, 380 och 60. Av ovannämnda antal 409 avsågo 306 järnmalm, 1 järn-, zink- och blymalm, 11 manganmalm, 7 kopparmalm, 10 koppar- och koboltmalm, 3 koppar- och zinkmalm, 7 zinkmalm, 26 bly- och zinkmalm, 5 bly- och silvermalm, 6 nickelmalm, 1 molybdenmalm, 12 svavelkis, 10 svavel- och kopparkis samt 4 grafit.

Résumé.

Le tableau suivant présente des données sommaires concernant la production des industries extractives et métallurgiques en Suède, en 1935.

Aperçu des industries extractives et métallurgiques en 1935.

	Nombre d'établissements	Personnel		Force motrice: chevaux		Valeur de vente des produits Mille couronnes
		administratif	ouvrier	directement employée pour les machines et les appareils	employée pour alimenter des générateurs électriques	
Mines de fer	73	453	6 870	94 788	9 740	82 715
Autres mines de minerais métallifères	24	135	1 645	18 285	1 155	20 833
Usines de fer	72	3 372	31 356	278 164	225 135	316 651
Autres usines pour la production de métaux, etc.	5	221	1 552	17 843	1 915	48 355
Mines de houille	6	54	988	5 630	130	4 339
Etablissements pour l'industrie de la pierre	551	711	11 105	29 846	1 377	40 229
Totaux 1935	731	4 946	53 516	444 556	239 452	513 122
» 1934	700	4 525	49 907	431 155	225 994	439 354

Il ressort du tableau ci-dessus, que l'ensemble des industries extractives et métallurgiques a accusé une reprise encore plus marquée pendant l'année 1935. La valeur de vente des produits qui a augmenté pendant 1934 de plus de 37 % a montré une nouvelle hausse de près de 17 %. Ainsi la valeur de vente maximum de 1929 fut surpassée de près de 13 %. Cette augmentation depuis 1934 se rapporte à toutes les branches principales sauf aux «autres mines de minerais métallifères», qui montrent une baisse de plus d'un cinquième. Ainsi que cette même année 1934, l'augmentation au sens absolu a été la plus grande pour les usines de fer mais au sens relatif l'augmentation la plus importante a encore été pour les mines de fer avec une plus-value de plus de 60 %.

Le nombre des ouvriers a augmenté de plus de 7 %, mais reste cependant au-dessous des chiffres de la période 1927—1930. Cette augmentation se rapporte à tous les groupes — surtout aux mines et aux usines de fer. L'industrie de la pierre, où le nombre des ouvriers a successivement diminué pendant les années 1930—1934, montre un accroissement, mais relativement peu important. Le nombre des heures de travail a augmenté de plus d'un huitième et était de 113·8 millions contre 101·0 millions pendant 1934.

La production de *minerai de fer*, qui n'a pas moins augmenté que de 51·0 % par rapport à 1934, se répartit de la manière suivante:

	1934		1935	
	Tonnes	Mille couronnes	Tonnes	Mille couronnes
Minerai directement utilisable ...	4 683 961	37 797	7 169 539	66 087
Schlich	569 097	4 786	763 315	6 254
Total	5 253 058	42 583	7 932 854	72 341

Surtout du schlich mais aussi en partie du minerai directement utilisable ont été agglomérés les produits suivants:

	1934		1935	
	Tonnes	Mille couronnes	Tonnes	Mille couronnes
Briquettes	11 510	197	11 573	201
Sinters	520 697	7 527	715 082	10 186

L'exportation de minerais de fer a augmenté de 6 677 276 tonnes, en 1934, à 7 554 701 tonnes.

La production de *minerai de fer limoneux*, aujourd'hui d'un rendement minime, n'a été que de 17 tonnes en comparaison de 59 tonnes, en 1934.

La production de *fonde* en 1935, 569 779 tonnes, présente une augmentation de 8,6 % par rapport à 1934.

La quantité totale des *ferro-alliages* a augmenté de 33 348 tonnes, en 1934, à 42 817 tonnes, en 1935.

La production d'*éponge de fer* était de 8 816 tonnes en comparaison de 7 418 tonnes, en 1934.

La production de *fer et de lingots soumis à l'affinage au bas foyer* fait voir les chiffres suivants:

	1934		1935	
	Tonnes	Mille couronnes	Tonnes	Mille couronnes
Massiaux et fer ébauché	16 938	3 015	22 946	4 072
Lingots	861 787	113 538	896 394	121 161
dont Bessemer	105 029	8 306	108 966	8 958
» Martin	591 492	70 493	600 763	71 760
» acier fondu au creuset	667	155	397	97
» » de fusion électrique ..	164 599	34 584	186 268	40 346

Les chiffres concernant les produits principaux de *fer et d'acier en barres et d'autres ouvrages* ont été:

	1934		1935	
	Tonnes	Mille couronnes	Tonnes	Mille couronnes
Fer et acier en barres (battu, gros et médium)	196 975	55 013	187 692	52 466
Billettes et blooms et autre fer ébauché	549 281	81 801	583 102	87 448
Ébauches de tubes, creuses	29 464	4 433	29 016	4 797
Ébauches de tubes, pleines	36 017	4 844	35 247	5 231
Fer d'angle, à T, etc. et autre fer façonné (gros et médium)	38 258	6 383	47 466	7 979
Autre fer gros (rails, essieux, etc.)	12 345	1 878	19 111	3 044
Fer feuillard, carillon et autre fer fin (incl. strips)	95 384	22 078	100 069	23 722
Fil laminé en boucles	88 553	17 089	98 855	18 809
Tuyaux laminés et étirés à chaud	69 430	28 633	69 521	27 196
Tôles fortes et médium	34 504	6 830	35 197	7 864
Tôles minces	69 430	21 023	71 122	22 872
Déchets de fer	223 242	14 219	240 319	15 938

Les *minerais autres que ceux de fer* présentent les chiffres suivants:

	1934		1935	
	Tonnes	Mille couronnes	Tonnes	Mille couronnes
Minerai d'or	255 113	21 002	307 231	14 000
» d'argent et de plomb ...	13 129	1 173	14 213	1 968
» de cuivre	3 223	259	4 175	380
» » manganèse	6 312	211	7 228	238
» » zinc	54 909	2 474	59 617	3 049
Pyrite	100 572	1 483	106 815	1 180
Graphite	—	—	275	6

Les quantités des principaux métaux autres que le fer, produites en Suède, ont été:

	1934		1935	
	Kilogrammes	Mille couronnes	Kilogrammes	Mille couronnes
Or	7 852 64	33 400	6 803 45	29 595
Argent.....	16 165	1 000	18 946	1 535
	Tonnes		Tonnes	
Cuivre	8 108	5 175	8 816	5 942
Aluminium	297	563	1 835	3 279
Arsenic (blanc)	7 405	1 188	6 350	1 000

L'exploitation des gisements de houille présente le résultat suivant:

	1934		1935	
	Tonnes	Mille couronnes	Tonnes	Mille couronnes
Houille	415 226	3 883	423 502	3 965
Argile réfractaire	56 369	199	66 440	280
Argile de klinker	7 951	36	21 388	94

Les pierres dégrossies, concassées, taillées et polies et les autres ouvrages en pierre présentent les chiffres suivants:

	1934		1935	
	Tonnes	Mille couronnes	Tonnes	Mille couronnes
Granit et gneiss, blocs bruts et macadam	618 332	2 451	686 418	2 508
pavés	141 699	2 491	170 086	3 187
dalles et bordures de trottoirs	38 461	992	42 888	1 277
pierres de construction, non polies ou sculptées	16 334	929	12 885	836
autres ouvrages	9 859	2 860	10 441	3 031
Granit dit noir ou vert, en blocs	52 860	2 998	55 777	3 162
pierres ouvrées.....	4 225	2 489	4 938	2 773
Pierre ollaire, blocs bruts et ouvrages, toutes espèces	6 501	691	6 063	674
Schiste, pierre brute et ouvrages, toutes espèces	2 717	300	2 971	339
Grès, quartzite et silex pyromaque, pierre brute et cassée, pierres ouvrées.....	150 328	672	183 739	886
Pierre à chaux et dolomite, pierre brute, cassée et moulue	839 102	2 790	861 121	3 190
pierres de construction et autres ouvrages.....	10 446	1 311	17 709	1 917
Marbre, en blocs et pierres ouvrées	7 918	3 272	11 723	4 573
Feldspath, non moulu	24 783	376	39 822	510
moulu	9 685	335	8 815	321
Quartz, non moulu.....	63 973	429	80 441	515
moulu	5 744	139	8 683	203
	hl		hl	
Chaux calcinée, non éteinte	4 960 473	9 151	5 627 957	10 870
éteinte	186 057	306	197 573	318
	Tonnes		Tonnes	
Craie et farine fossile	20 139	1 197	21 639	1 345
Autres ouvrages	—	37	—	31

Tab. 1. Uppfordringen ur

	1	2	3	4
	Gruv or (gruvfält)	Antal dagar, var- under gruvan arbetats	Totala kvantiteten utfraktat berg och malm	
			Under jord	I dagbrott
			T o n	
1	Stockholms län	—	48 136	23 177
2	<i>Häverö socken:</i> Herrängsfältet:			
3	Eknäsgruvan	279	45 451	—
4	Spatgruvan	46	—	2 994
	Evagruvan	284	2 685	20 183
5	Uppsala län	—	53 902	—
6	<i>Alunda socken:</i> Ramhällsfältet (Gamla Ramhälls-, Hargs- och Karl-Olsgruvorna), äldre varp	192	—	—
	<i>Dannemora och Films socknar:</i> Dannemora gruvors odalutmål:			
7	Sveagruvan	104	20 913	—
8	Mellanfältet	35	10 162	—
9	Diamantgruvan	83	22 827	—
10	Södermanlands län	—	128 918	—
11	<i>Sköldinge socken:</i> Kantorps gruvfält (Östra, Västra och Nya Kantorpsgruvorna samt Vilhelminagruvan)...	286	123 633	—
12	<i>Gåsinge socken:</i> Älgsjöbacksfältet (Myrgruvan).....	128	5 285	—
13	Värmlands län	—	142 231	—
	<i>Färnebo socken:</i> Persbergs odalfält:			
14	Skärstöten	304	15 409	—
15	Magneteten och Storgruvan		13 063	—
16	Alabama		32 671	—
17	Långbansfältet (Stor- och Sandelinsgruvorna) ...	300	8 511	—
18	<i>Nordmarks socken:</i> Tabergs gruvor	304	35 579	—
19	Finnmosse gruvor	304	20 611	—
20	Nordmarks gruvor	304	16 387	—
21	Örebro län	—	736 642	—
	<i>Nora socken:</i> Stribergs gruvfält:			
22	Södra eller Gamla Stripa-Glifsgruvan, äldre varp	—	—	—
23	Övra Kärrgruvorna och Kilgruvan	283	73 308	—
24	Åsbobergsgruvan	230	7 583	—
25	Rödbergsfältet	234	8 532	—
	Pershyttefältet:			
26	Övre fältet	138	16 300	—
27	Nedre fältet	36	2 668	—
28	Pershytte-Berggruvfältet (Gropatorps- och Pershytte-Berggruvorna)	297	40 245	—

¹⁾ Genom magnetisk sovring; därav ur äldre varp från Evagruvan 4 256 ton. — ²⁾ Genom magnetisk plock och vask, vilka avsetts för anrikning — ⁶⁾ Mullmalm. — ⁷⁾ Därav genom magnetisk sovring 2 065 ton genom magnetisk sovring ur äldre upplag 6 306 ton. — ¹⁰⁾ Därav genom magnetisk sovring 19 156 ton. —

järngruvorna år 1935.

5	6	7	8	9	10	
Erhållen skrädd, direkt användbar malm, däri inbegripet plock-, vask- och magnetiskt sovråd malm	Nettoförsälj- ningsvärde fritt banvagn eller fartyg å den direkt användbara malmen	Den producerade direkt användbara malmens genomsnittshalt av			Erhållen anriknings- malm	
		järn	fosfor	svavel		
T o n	Kronor	%			T o n	
—	—	—	—	—	48 306	1
{ —	—	—	—	—	1) 48 306	2
						3
						4
42 952	343 616	—	—	—	37 864	5
—	—	—	—	—	37 864	6
2) 17 212	137 696	50	0'004	0'058	—	7
2) 7 611	60 888	51	0'004	0'038	—	8
2) 18 129	145 032	51	0'004	0'029	—	9
9 808	47 844	—	—	—	114 115	10
3) { 509	5 344	56	0'023	0'005	4) 114 115	11
	7 615	35'6	0'026	0'01		12
	1 684	57'3	0'102	0'075		12
48 124	363 605	—	—	—	80 285	13
2) 3 508	35 078	58'98	0'005	0'005	2) 5 466	14
2) 3 202	28 823	57'61	0'003	0'004	2) 6 699	15
2) 6 662	53 296	53'44	0'011	0'005	2) 15 776	16
{ 1 932	16 670	60	0'009	0'015	3) 198	17
	1 533	46	0'012	spår		
2) 10 334	72 337	56'76	0'005	0'009	2) 12 310	18
2) 6 029	42 202	61'2	0'014	0'016		
2) 12 870	90 090	54'44	0'005	0'075	7) 10 483	19
2) 3 368	23 576	52'67	0'009	0'076	8) 26 353	20
438 175	2 981 970	—	—	—	193 625	21
—	—	—	—	—	2 796	22
{ 42 341	296 387	53	0'012	0'003	24 800	23
	6 160	67'5	0'015	spår		
	3 026	63'52	0'033	0'002		
{ 1 997	13 979	53'89	0'021	0'003	1 979	24
	94 300	60	0'005	0'1	2 245	25
12 560	69 000	49	0'018	0'005	2 972	26
—	—	—	—	—	2 668	27
10) { 21 973	147 300	48	0'016	0'002	4 886	28
		38	11)	11)		

sovring. — 2) Därav ur äldre varp 217 ton. — 4) Därav ur äldre varp 3 053 ton. — 5) Ur gamla lager av samt ur äldre varp 8 418 ton. — 8) Genom magnetisk sovring; därav ur äldre varp 16 000 ton. — 9) Därav 11) Analys ej utförd.

	1	2	3	4
1	<i>Vikers socken</i> : Dalkarlsbergs gruvfält (Odalfältet samt Vasa- och Nya Vretgruvorna).....	255	73 349	—
2	<i>Hjulsjö socken</i> : Ösjöbergsfältet (Kärr-, Ösjöbergs- och Västra Kolningsbergsgruvorna).....	283	30 405	—
3	<i>Hällefors socken</i> : Sirsjöbergsfältet (Stora Sirsjöbergs-, Sikfors- och Mossteggruvorna).....	297	41 989	—
4	<i>Ljusnarsbergs socken</i> : Svartviksfältet (Lejonmarksgruvan).....	19	1 562	—
5	Ställbergsfältet (Kejsarschaktet samt Kungs-, Drottning- och Kejsarinnegruvorna).....	290	126 178	—
6	Haggruvefältet (Hag-, Södra och Östra Haggruvorna).....	290	*) 23 780	—
7	Sköttgruvefältet:			
7	Karlsgruvan.....	130	7 998	—
8	Skött- och Nya Karlsgruvorna.....	168	12 056	—
9	Bastkärnsfältet (Bastgruvan).....	270	56 673	—
10	<i>Guldsmedshytte socken</i> : Ingelsgruvefältet (Ingelsgruvan), äldre varp	70	—	—
11	Stripa odalfält (Stripa- och Ottesgruvorna).....	300	196 703	—
12	Kampagruvan.....	300	13 549	—
13	<i>Ramsbergs socken</i> : Håkansbodalfältet (Tyskafallsgruvan), äldre varp	300	—	—
14	Blankafältet (Blanka- och Kärrgruvorna).....		3 764	—
15	Västmanlands län	—	490 924	18 766
	<i>Skinnskattebergs socken</i> : Riddarhytte odalutmål:			
16	Bäcke- och Haggruvorna.....	115	41 568	—
17	Höjdgruvan.....	290	106 111	—
18	Källfallsfältet (Valdemars- och Grundbergsgruvorna).....	290	113 016	—
19	<i>Norbergs socken</i> : Risbergfältet (Bond- och Rännilsgruvorna).....	291	18 768	—
20	Kallmorbergfältet (Kallmora- och Lilla Kallmoragruvorna).....	291	14 693	—
21	Morbergfältet (Gamla Måns-, Norra Örling-, Mor-, Örling- och Tyskgruvorna).....	293	92 213	—
22	Getbacks- och Röbergfältet (Stora och Västra Åsgruvorna).....	294	55 800	18 766
	Klackbergfältet:			
23	Gröndalsgruvan.....	231	6 123	—
24	Storgruvan.....	204	5 494	—
25	Nya Kolningbergfältet (Stads- och Strandgruvorna).....	217	6 238	—
26	Gamla Kolningbergfältet (Uddevalla- och Persgruvorna).....	217	24 247	—
27	Andersbenningsfältet (Vindgruvan).....	2	80	—
28	Västra Malmkärragruvan.....	305	6 573	—
29	<i>Västanfors socken</i> : Östra och Västra Stortägtsgruvorna, äldre varp	250	—	—
30	Kopparbergs län	—	2 911 481	92 886
31	<i>Stora Tuna socken</i> : Idkerbergfältet (Voxna-, Bergmästare-, Våg- och Magnetgruvorna).....	291	350 969	—
32	Herrgruvan.....	291	88 523	—
33	Tuna Hästbergfältet (Räms Vattugruva, Hins-, Vatt-, Strimm- och Fixgruvorna).....	290	130 080	—

¹⁾ Genom magnetisk sovring. — ²⁾ Genom magnetisk sovring: här till kommer 2 133 ton örmalm. — mangan. — ⁶⁾ Därav genom magnetisk sovring 18 666 ton. — ⁷⁾ Därav ur äldre varp från Skött- och Karls-
¹⁰⁾ Malmen höll även 4·7 % mangan. — ¹¹⁾ Därav ur äldre varp 31 053 ton. — ¹²⁾ Därav genom magnetisk
varp 938 ton. — ¹⁵⁾ Därav 2 073 ton ur äldre upplag av sylta. — ¹⁶⁾ Malmen höll även 3·2 % mangan. —
mangan. — ²⁰⁾ Delvis oskrädd malm. — ²¹⁾ Därav ur äldre varp 6 760 ton.

5	6	7	8	9	10	
18 242	136 815	56·2	0·052	0·002	44 711	1
4 509	49 599	60	0·006	0·01	¹⁾ 10 099	2
¹⁾ 782	8 602	59·8	0·005	0·014	¹⁾ 20 916	3
$\left\{ \begin{array}{l} 298 \\ 13 \\ 84 \end{array} \right\}$	3 160	$\left\{ \begin{array}{l} 47·8 \\ 39 \\ 43·2 \end{array} \right\}$	$\left\{ \begin{array}{l} 0·005 \\ 0·004 \\ 0·004 \end{array} \right\}$	$\left\{ \begin{array}{l} 0·01 \\ 0·018 \\ 0·015 \end{array} \right\}$	251	4
²⁾ 80 613	806 130	²⁾ 49·77	0·006	0·018	—	5
¹⁾ 15 321	137 000	⁵⁾ 51·47	0·006	0·26	—	6
—	—	—	—	—	⁶⁾ $\left\{ \begin{array}{l} 7 792 \\ 7, 14 061 \end{array} \right\}$	7
483	2 415	54	0·015	0·05	—	8
$\left\{ \begin{array}{l} 19 659 \\ 13 506 \\ 11 636 \end{array} \right\}$	260 180	$\left\{ \begin{array}{l} \supset 49·3 \\ \supset 44·2 \\ \supset 34·4 \end{array} \right\}$	$\left\{ \begin{array}{l} 0·007 \\ 0·009 \\ 0·009 \end{array} \right\}$	$\left\{ \begin{array}{l} 0·227 \\ 0·263 \\ 0·263 \end{array} \right\}$	—	9
550	1 925	43·2	0·021	0·007	—	10
$\left\{ \begin{array}{l} 47 422 \\ 125 472 \\ 4 256 \end{array} \right\}$	910 544	$\left\{ \begin{array}{l} 40 \\ 51 \\ 65 \end{array} \right\}$	$\left\{ \begin{array}{l} 0·013 \\ 0·007 \\ 0·013 \end{array} \right\}$	$\left\{ \begin{array}{l} 0·015 \\ 0·015 \\ \text{spår} \end{array} \right\}$	5 898	11
—	—	—	—	—	11 658	12
—	—	—	—	—	2 565	13
1 124	11 240	63·5	0·01	0·01	¹¹⁾ 33 328	14
102 698	775 693	—	—	—	385 424	15
¹⁾ 1 600	14 000	60	0·005	0·2	¹⁾ 29 009	16
¹⁾ 10 790	70 000	50	0·005	0·1	¹²⁾ 91 609	17
¹⁾ 22 812	216 000	58	0·005	0·05	¹⁾ 76 405	18
—	—	—	—	—	¹³⁾ 21 803	19
100	1 500	60	0·004	0·015	14 593	20
32 696	173 288	48	0·019	0·005	55 261	21
—	—	—	—	—	¹⁴⁾ 63 773	22
¹⁵⁾ 6 555	62 272	¹⁶⁾ 45	0·004	0·23	—	23
4 397	43 970	¹⁷⁾ 46	0·003	0·1	—	24
$\left\{ \begin{array}{l} 2 831 \\ 200 \end{array} \right\}$	30 310	$\left\{ \begin{array}{l} \supset 45 \\ \supset 47 \end{array} \right\}$	$\left\{ \begin{array}{l} 0·003 \\ 0·003 \end{array} \right\}$	$\left\{ \begin{array}{l} 0·12 \\ 0·05 \end{array} \right\}$	—	25
²⁰⁾ 2 418	14 266	39·5	0·004	0·1	—	26
$\left\{ \begin{array}{l} 9 279 \\ 995 \end{array} \right\}$	102 740	$\left\{ \begin{array}{l} \supset 45 \\ \supset 47 \end{array} \right\}$	$\left\{ \begin{array}{l} 0·003 \\ 0·003 \end{array} \right\}$	$\left\{ \begin{array}{l} 0·12 \\ 0·05 \end{array} \right\}$	—	27
²⁰⁾ 8 025	47 347	39·5	0·004	0·1	—	28
—	—	—	—	—	80	29
—	—	—	—	—	²¹⁾ 12 340	30
—	—	—	—	—	20 551	31
1 713 204	15 788 386	—	—	—	431 154	32
¹⁾ 218 537	1 857 000	64	0·6	0·005	—	33
¹⁾ 53 037	450 000	64	0·6	0·005	—	34
—	—	—	—	—	90 174	35

³⁾ Malmen höll även 5·53 % mangan. — ⁴⁾ Därav 1 133 ton oskrädd malm. — ⁵⁾ Malmen höll även 3·95 % gruvorna 3 023 ton. — ⁶⁾ Malmen höll även 3·71 % mangan. — ⁷⁾ Malmen höll även 3·74 % mangan. — sovring 82 419 ton samt ur äldre varp 9 190 ton. — ¹⁵⁾ Därav ur äldre varp 3 057 ton. — ¹⁴⁾ Därav ur äldre ¹⁷⁾ Malmen höll även 4·8 % mangan. — ¹⁸⁾ Malmen höll även 4·4 % mangan. — ¹⁹⁾ Malmen höll även 4·6 %

	1	2	3	4
1	<i>Silvbergs socken</i> : Hästhagbergs Fly- och Smedjegruva	300	9 532	—
2	<i>Säters socken</i> : Bispbergsfältet (Stor- och Gräsgruvorna)	290	30 176	—
3	<i>Garpenbergs socken</i> : Östra och Västra Smältarmossgruvorna	196	15 439	—
4	Intrångets gruvor (Ofreds-, Stjälk-, Viks-, Netzel- och Oxbergsgruvorna)	300	62 714	—
5	<i>Grangärde socken</i> : Grängesbergs exportfält	270	1 462 577	92 886
6	Risbergsfältet	237	269 539	—
7	<i>Ludvika socken</i> : Blötbergsfältet: Kalvgruvan	301	187 749	—
8	Flygruvan	297	7) 64 866	—
9	Fredmundbergsfältet: Jordgruvan	274	3 928	—
10	Ickorrgruvan	300	50 470	—
11	Lekombergsfältet (Lekombergsgruvan)	298	128 991	—
12	<i>Ludvika stad</i> : Hillängsgruvan	292	53 728	—
13	<i>Norrbärke socken</i> : Nybergsfältet: Källgruvan	47	2 200	—
14	Bråt- och Långgruvorna, äldre varp		—	—
15	Gävleborgs län	—	42 748	—
16	<i>Torsåkers socken</i> : Nyängsfältet (Nyängsgruvan)..	270	35 570	—
17	Storstrecksfältet: Storstrecksgruvan	150	3 773	—
18	Penninggruvan, äldre varp	16	—	—
19	Lapphagsgruvan	290	3 405	—
20	Norrbottens län	—	1 909 581	4 777 626
21	<i>Gällivare socken</i> : Gällivare malmfält	201	1 023 844	30 242
22	Koskullskulle gruvfält	236	230 231	—
23	<i>Jukkasjärvi socken</i> : Kiirunavaara malmfält	203	424 154	4 515 054
24	Luossavaara malmfält	272	147 527	232 330
25	Tuolluvaara malmfält	274	83 825	—
26	Hela riket	—	6 464 563	4 912 455

¹⁾ Därav genom magnetisk sovring 7 522 ton; 3 122 ton härrörde från äldre varp. — ²⁾ Därav genom ton. — ⁵⁾ Mull genom magnetisk sovring. — ⁶⁾ Apatit. — ⁷⁾ Härav 257 ton oarbetad sylta, som lagts i lager. — ¹⁰⁾ Därav ur äldre varp 566 ton. — ¹¹⁾ Malmen höll även 7.9 % mangan. — ¹²⁾ Detta värde är baserat på ¹⁴⁾ Malmbreccia.

5	6	7	8	9	10	
¹⁾ 7 766	77 660	58	0'004	0'01	—	1
²⁾ 16 698	150 278	64	0'001	0'06	—	2
—	—	—	—	—	³⁾ 12 345	3
³⁾ 10 612	81 712	54	0'008	0'9	³⁾ 38 670	4
⁴⁾ 926 787	9 684 926	60'7	0'93	0'011	—	5
⁵⁾ 135 465	1 083 715	63'9	0'72	0'009		
⁶⁾ 1 245	13 136	11	8'84	0'01		
⁶⁾ 1 715	28 728	5'1	13'59	0'01		
35 296	300 014	57'7	0'78	0'002	223 431	6
³⁾ 97 173	655 900	56'9	0'51	0'01	³⁾ 14 500	7
⁴⁾ 40 873	357 600	62	0'86	0'01	—	8
⁵⁾ 11 600	59 700	62	0'65	0'01		
691	4 600	58'2	0'25	0'01	³⁾ 150	9
³⁾ 987	6 600	56'9	0'25	0'01		
10 382	90 800	62'1	0'68	0'01		
13 311	89 800	57	0'18	0'01		
7 432	59 000	60	0'64	0'01	—	10
6 833	35 200	62	0'65	0'01		
³⁾ 74 111	361 017	49'88	0'74	0'04	³⁾ 43 510	11
³⁾ 42 653	341 000	⁹⁾ 36'1	0'01	0'32	2 371	12
—	—	—	—	—	¹⁰⁾ 2 468	13
—	—	—	—	—	3 535	14
3 933	35 554	—	—	—	22 700	15
—	—	—	—	—	21 586	16
—	—	—	—	—	1 114	17
1 888	15 104	¹¹⁾ 24'5	0'012	0'246	—	18
2 045	20 450	56	0'005	0'06	—	19
4 810 645	45 749 994	—	—	—	172 926	20
³⁾ 33 841	¹²⁾ 7 516 126	⁶⁾ 64'2	0'27	0'064	³⁾ 171 961	21
⁵⁾ 770 023		⁶⁾ 61'9	0'815	0'071		
¹³⁾ 194 728	1 652 288	65'9	0'022	0'16	—	22
³⁾ 275 877	¹³⁾ 32 536 390	⁶⁾ 67'4	0'017	0'021	—	23
³⁾ 120 841		⁶⁾ 68'18	0'061	0'013		
³⁾ 436 891		⁶⁾ 67'6	0'239	0'01		
³⁾ 2 576 914		⁶⁾ 60'97	1'88	0'012		
³⁾ 151 254	¹²⁾ 3 527 824	⁶⁾ 65'06	0'017	0'074	—	24
³⁾ 63 395		⁶⁾ 65'7	0'066	0'024		
³⁾ 111 441		⁶⁾ 65'48	0'174	0'015		
³⁾ 4 850		⁶⁾ 63'14	0'532	0'021		
³⁾ 4 002	517 366	⁶⁾ 67'66	0'009	0'004	¹⁴⁾ 965	25
³⁾ 42 205		⁶⁾ 68'75	0'016	0'004		
³⁾ 5 012		⁶⁾ 68'42	0'06	0'005		
³⁾ 3 815		⁶⁾ 67'15	0'214	0'004		
³⁾ 1 888		⁶⁾ 66'17	0'539	0'006		
³⁾ 13 668		⁶⁾ 61'85	1'5	0'004		
7 169 539	66 086 662	—	—	—	1 486 399	26

magnetisk sovring 6 518 ton. — ³⁾ Genom magnetisk sovring. — ⁴⁾ Därav genom magnetisk sovring 465 438 ton. — ⁵⁾ Genom magnetisk sovring; härtill kommer 2 004 ton övermalm. — ⁹⁾ Malmen höll även 11'25 % mangan. — gällande grundfrakter och inbegriper icke avtalat frakttillägg. — ¹³⁾ Därav genom magnetisk sovring 99 510 ton. —

Tab. 2. Järnmalms anrikning,

I tabellen använda

Slag av anrikningsverk: m = magnetiskt; v = våtanrikningsverk; mv = kombinerat
Briketteringsverk: b.

1	2	3	4	5	6
Verkets namn	Slag av anrik- ning	Antal timmar, varunder anrik- nings- verket varit i gång	I verket ingående rå-		
			Från nedanstående gruvor (gruvfält)	Vikt	Genom-
				Ton	järn %
1 Stockholms län	—	4 535	—	48 306	—
2 Herräng.....	m	4 535	Herrängsfältet	¹⁾ 48 306	²⁾ 31.4
3 Uppsala län	—	3 853	—	37 864	—
4 Ramhäll.....	m	3 853	Ramhällsfältet	37 864	28
5 Gimo	—	—	—	—	—
6 Söderfors	—	—	—	—	—
7 Södermanlands län ...	—	6 319	—	114 451	—
8 Kantorps	mv	6 319	Kantorps gruvfält	³⁾ 114 451	36.6
9 Oxelösund	—	—	—	—	—
10 Värmlands län	—	11 157	—	81 900	—
11 Persberg	m	2 928	Persbergs odalfält	27 941	38.2
12 Långban	mv	1 720	Långbansfältet	4 813	39
13 Taberg	m	4 550	Tabergs gruvor	12 310	34.7
14 Finnmosse.....	m	1 959	Nordmarks gruvor	⁸⁾ 26 353	32.6
15 Hagfors	—	—	Finnmosse gruvor	¹⁰⁾ 10 483	¹¹⁾
16 Nykroppa	—	—	—	—	—
17 Örebro län	—	23 310	—	191 540	—
18 Åsboberg	v	2 247	Övra Kärr- och Kilgruvorna.....	26 633	42.7
19 Pershyttan	m	278	Åsbobergsgruvan	2 118	43
20 Dalkarlsberg	mv	3 035	Södra el. Gamla Stripa—Glifsa- gruvorna, äldre varp	2 796	31
21 Bredsjö	m	2 473	Nedre Pershyttefältet	2 455	46
22 Sikfors	m	4 708	Dalkarlsbergs gruvfält	45 400	38
23 Sköttgruvan	m	3 524	Ösjöbergsfältet	10 182	51
24 Guldsmeshyttan	mv	6 532	Sirsjöbergsfältet	¹³⁾ 22 086	47.2
25 Degerfors	—	—	Finnbergsfältet	371	42.2
26 Bofors	—	—	Sköttgruvefältet	¹⁴⁾ 21 853	36.5
27 Rönfors	—	—	Stripa odalfält	5 898	37.91
28 Pershytte masugn	—	—	Kampagruvan	15 855	50.81
			Tyskafallsgruvan, äldre varp	2 565	24
			Blankagruvan	¹⁶⁾ 33 328	34.6
			—	—	—
			—	—	—
			—	—	—
			—	—	—
			—	—	—

*) Förutom i tabellen redovisade kvantiteter slig, briketter och sintor, erhållna med inhemsk järnmalm hållits 125 410 ton purple-ore med värdet 877 746 kr., och höllo 71 084 ton 59 % järn, 0.005 % fosfor ha vid ett verk framställt 98 534 ton briketter med värdet 1 269 000 kr. och vid ett annat verk av 49 810 timmar och sintringen 7 240 timmar.

¹⁾ Därav ur äldre varp 4 256 ton. — ²⁾ Rågodset höll även nära 1 % zink. — ³⁾ Därav 2 128 ton — ⁶⁾ Därav 1 525 ton ur 3 053 ton varpalm. — ⁷⁾ Sligen höll även 3.5 % mangan (2 % i rågodset). — varp 8 418 ton. — ¹¹⁾ Analys ej utförd. — ¹²⁾ Därav 4 554 ton ur 8 418 ton varpalm. — ¹³⁾ Därav ur — ¹⁶⁾ Därav ur äldre varp 31 053 ton.

brikettering och sintring år 1935. *)

beteckningar:

magnetiskt och vätanriktningsverk; mf = kombinerad magnetiskt och flotationsverk.

Sintringsverk: s.

7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
gods		Erhållen färdig vara (slig)					Briketterings- eller sintnings- verk	Antal timmar, varunder verket varit i gång	Tillverkade briketter och sinter		
snitthalt av		Vikt	Värde	Genomsnittshalt av					Vikt	Värde	
fosfor	svavel			järn	fosfor	svavel					
%		Ton	Kronor	%					Ton	Kronor	
—	—	23 343	210 087	—	—	—	—	5 848	23 018	253 198	1
0·011	0·941	2) 23 343	210 087	62·3	0·003	0·05	s	5 848	23 018	253 198	2
—	—	11 031	82 732	—	—	—	—	6 186	13 465	190 000	3
0·014	0·1	11 031	82 732	63	0·008	0·06	—	—	—	—	4
—	—	—	—	—	—	—	s	5 376	4) 12 265	160 000	5
—	—	—	—	—	—	—	s	810	1 200	30 000	6
—	—	57 158	571 580	—	—	—	—	13 532	117 002	1 629 945	7
0·025	0·01	6) 57 158	571 580	62·9	0·015	0·01	s	7 364	65 722	857 670	8
—	—	—	—	—	—	—	s	6 168	51 280	772 275	9
—	—	35 974	305 323	—	—	—	—	13 818	25 414	418 563	10
0·008	0·007	13 215	132 146	61·61	0·005	0·004	—	—	—	—	11
0·01	0·016	2 484	21 114	7) 62	0·008	0·014	—	—	—	—	12
0·007	0·1	5 321	39 906	62·22	0·003	0·02	—	—	—	—	13
0·007	0·1	9) 9 512	71 342	62·01	0·003	0·044	—	—	—	—	14
11)	11)	12) 5 442	40 815	61·61	0·006	0·083	—	—	—	—	15
—	—	—	—	—	—	—	s	6 576	12 963	194 445	16
—	—	—	—	—	—	—	s	7 242	12 451	224 118	17
—	—	96 018	735 205	—	—	—	—	38 947	66 067	930 434	18
0·015	0·005	12 223	85 561	53·5	0·019	0·002	—	—	—	—	19
0·02	0·005	2 643	22 465	59·2	0·012	0·005	—	—	—	—	20
0·01	0·012	1 001	9 009	68·6	0·002	0·032	—	—	—	—	21
0·018	0·005	1 250	11 250	65·5	0·005	0·005	—	—	—	—	22
0·06	0·01	8 190	61 425	53·8	0·012	0·005	—	—	—	—	23
0·01	0·1	8 647	77 823	69·4	0·009	spår	—	—	—	—	24
0·034	0·038	1 450	7 250	65·4	0·064	0·024	—	—	—	—	25
0·03	0·034	7 535	75 350	65·9	0·004	0·065	b	5 867	7 570	105 980	26
0·015	0·04	12 020	144 240	64·7	0·005	0·018	s	8 373	11 820	200 940	27
0·011	0·004	15) 11 696	58 480	66·5	0·005	0·06	s	3 872	5 435	54 350	28
0·006	1	3 135	18 810	64·1	0·008	0·002	—	—	—	—	29
0·004	0·05	10 230	61 380	65·5	0·003	0·8	—	—	—	—	30
0·01	0·003	941	5 646	57·4	0·004	0·04	s	7 048	22 984	218 348	31
—	—	12 999	77 994	63·2	0·008	0·002	—	—	—	—	32
—	—	—	—	—	—	—	s	2 698	3 685	69 388	33
—	—	—	—	—	—	—	s	4 632	8 301	176 000	34
—	—	—	—	—	—	—	s	4 992	5 113	92 100	35
—	—	—	—	—	—	—	s	1 465	1 159	13 328	36

som utgångsmaterial, ha såsom biprodukt vid kopparframställning av svavelkisbränder vid två kopparverk er- och 0·3 % svavel samt 54 326 ton 55 % järn, 0·005 % fosfor och 0·35 % svavel. Av 100 513 ton purple-ore ton purple-ore av årets produktion 48 812 ton sinter med värdet 652 128 kr. Briketteringen pågick 8 760

ur 4 256 ton varpmalm. — 4) Därav av krossad styckemalm 6 490 ton. — 5) Därav ur äldre varp 3 053 ton. 8) Därav ur äldre varp 16 000 ton. — 9) Därav 5 500 ton ur 16 000 ton varpmalm. — 10) Därav ur äldre äldre varp 1 040 ton. — 14) Därav ur äldre varp 3 023 ton. — 15) Därav 1 530 ton ur 3 023 ton varpmalm.

	1	2	3	4	5	6
1	Västmanlands län	—	31 842	—	384 901	—
2	Källfallet	m	4 592	Källfallsfältet	76 405	36 ³
3	Bäckegruvan	mf	2 760	Bäcke- och Haggruvorna	¹⁾ 29 009	41 ¹
4	Höjdgruvan	m	6 960	Höjdgruvan	²⁾ 91 609	33 ²
5	Lienshyttan	—	—	—	—	—
6	Kallmora	mv	4 116	{ Kallmorbergsfältet	13 216	29
				{ Risbergsfältet	⁴⁾ 21 699	38
7	Spännarhyttan	—	—	—	—	—
8	Bålsjö	mv	2 906	Morbergsfältet	55 261	38 ⁵
9	Östanmossa	m	6 170	Getbacks- och Röbergsfälten	⁸⁾ 63 773	35
					5 580	41
10	Stortäktsgruvan	mv	4 338	{ Västra Malmkärrgruvan	911	55
				{ Nedre Matsgruvan, äldre varp ..	¹⁰⁾ 6 760	34
				{ Stortäktsgruvan, äldre varp	127	47
					20 551	34
11	Fagersta	—	—	—	—	—
12	Högfors	—	—	—	—	—
13	Köping	—	—	—	—	—
14	Kopparbergs län	—	21 885	—	493 132	—
15	Rämshyttan	m	7 212	Tuna Hästbergsfältet	92 663	37
16	Hästhagberg	—	—	—	—	—
17	Vikmanshyttan	m	496	Bispbergsfältet	592	60
18	Smältarmossgruvan	m	1 625	{ Östra och Västra Smältarmoss- }	12 345	53
				{ gruvorna	38 670	44
19	Intrånget	m	2 400	Intrångets gruvor	61 268	15 ⁸
20	Ryllshyttan	¹⁴⁾	¹⁴⁾	Ryllshyttfältet	223 431	47 ³
21	Bergslagsschaktet (Grängesberg)	mv	3 316	Risbergsfältet	14 500	46
22	Blötberget	m	2 213	{ Kallgruvan	150	46
23	Lekomberg	m	4 026	{ Jordgruvan	43 510	38 ^{3,6}
				{ Lekombergsgruvan	1 902	35
24	Nyberget	m	597	{ Källgruvan	¹⁰⁾ 566	34
				{ Bråt- och Långgruvorna, äldre varp	3 535	34
25	Domnarvet	—	—	—	—	—
26	Långshyttan	—	—	—	—	—
27	Gävleborgs län	—	752	—	18 229	—
28	Långnäs	m	752	Nyängsgruvan	18 229	44 ¹
29	Hofors	—	—	—	—	—
30	Sandviken (Högbo)	—	—	—	—	—
31	Forsbacka	—	—	—	—	—
32	Norrbottens län	—	2 265	—	171 706	—
33	Vitåfors (Malmberget)	mv	2 265	Gällivare malmfält	171 706	41
34	Hela riket	—	105 918	—	1 542 029	—

¹⁾ Ur rågodset, som höll 0.48 % koppar, erhöles även 737 ton kopparmalmsslig. — ²⁾ Därav ur äldre
⁵⁾ Därav 1 433 ton ur 3 057 ton varpmalm. — ⁶⁾ Blodstensslig. — ⁷⁾ Svartmalmsslig. — ⁸⁾ Därav ur äldre
6 887 ton varpmalm. — ¹²⁾ Sligen höll även 3 % mangan. — ¹³⁾ Av krossad styckemalm. — ¹⁴⁾ Sligen er-
6 027 ton. — ¹⁷⁾ Därav av krossad styckemalm 20 038 ton. — ¹⁸⁾ Detta värde är baserat på gällande

7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
—	—	172 691	1 393 975	—	—	—	—	35 651	116 868	1 581 833	1
0·005	0·21	{ 26 345	184 000	63·6	0·004	0·04	{ —	—	—	—	2
0·007	1 8	{ 10 145	60 000	58·9	0·004	0·04	{ —	—	—	—	3
0·005	0·29	{ 14 500	94 000	67·8	0·005	0·7	{ —	—	—	—	4
—	—	²⁾ 36 330	263 000	65·3	0·004	0·055	{ —	—	—	—	5
0·01	0·025	{ 5 126	51 260	59·3	0·005	0·013	{ —	7 858	21 585	280 000	6
0·026	0·08	{ ^{5,6)} 2 550	20 400	63·3	0·014	0·477	{ —	—	—	—	7
—	—	{ ⁷⁾ 8 730	78 570	62·6	0·007	0·03	{ —	—	—	—	8
0·018	0·02	{ ⁶⁾ 13 644	215 286	{ 65·5	0·011	0·015	{ —	7 155	21 191	275 483	9
0·004	0·25	{ ⁷⁾ 11 172	266 589	{ 64	0·007	spår	{ —	—	—	—	10
0·004	0·1	⁸⁾ 28 062	—	63·8	0·003	0·045	{ —	—	—	—	11
0·004	0·03	¹¹⁾ 7 304	73 040	64	0·003	0·05	{ —	—	—	—	12
0·004	0·2	—	—	—	—	—	{ —	—	—	—	13
0·004	0·1	—	—	—	—	—	{ —	—	—	—	14
0·007	0·01	8 783	87 830	63	0·005	0·005	{ —	—	—	—	15
—	—	—	—	—	—	—	s	7 698	45 682	594 000	16
—	—	—	—	—	—	—	s	8 640	22 210	333 150	17
—	—	—	—	—	—	—	s	4 300	6 200	99 200	18
—	—	277 501	2 074 867	—	—	—	—	26 546	284 483	3 621 419	19
0·015	0·35	47 846	335 000	¹²⁾ 60	0·008	0·15	s	6 677	¹³⁾ 40 265	480 000	20
0·01	0·004	483	10 000	70	spår	spår	s	3 840	¹⁴⁾ 7 513	105 182	21
0·003	0·8	11 301	96 000	57	0·001	0·04	—	—	—	—	22
0·01	0·9	20 984	146 888	64	0·008	0·6	—	—	—	—	23
0·024	3·7	9 807	49 035	65	0·003	0·2	—	—	—	—	24
0·81	0·005	{ 1 416	14 160	70	0·1	0·005	{ —	—	—	—	25
0·3	0·01	{ 147 422	1 179 376	62·7	0·47	0·008	{ —	—	—	—	26
¹⁵⁾ 105	¹⁵⁾ 105	{ 10 364	52 800	62·5	0·19	0·01	{ —	—	—	—	27
0·96	0·047	{ 105	500	62·5	0·19	spår	{ —	—	—	—	28
0·006	0·104	{ 25 137	160 108	59·09	0·46	0·18	{ —	—	—	—	29
0·006	0·216	{ 2 636	31 000	58	0·004	0·063	{ —	—	—	—	30
0·006	0·074	—	—	—	—	—	{ —	—	—	—	31
—	—	—	—	—	—	—	s	7 636	220 339	2 754 237	32
—	—	—	—	—	—	—	s	8 393	16 366	282 000	33
—	—	11 700	152 100	—	—	—	—	16 379	80 328	1 762 080	34
0·007	0·113	11 700	152 100	61·1	0·003	0·038	—	—	—	—	35
—	—	—	—	—	—	—	s	6 757 ¹⁶⁾	41 614	998 736	36
—	—	—	—	—	—	—	b	2 496	4 003	95 276	37
—	—	—	—	—	—	—	s	6 648 ¹⁷⁾	33 878	655 468	38
—	—	—	—	—	—	—	s	478	843	12 600	39
—	—	77 899	728 357	—	—	—	—	—	—	—	40
0·858	0·076	{ 34 696	{ ¹⁸⁾ 728 357	{ 71·4	0·008	0·009	{ —	—	—	—	41
—	—	{ 20 380	{ —	{ 70·9	0·018	0·011	{ —	—	—	—	42
—	—	{ 22 823	{ —	{ 66·1	0·302	0·232	{ —	—	—	—	43
—	—	763 315	6 254 226	—	—	—	—	156 907	726 655	10 387 472	44
—	—	—	—	—	—	—	b	8 363	11 573	201 256	45
—	—	—	—	—	—	—	s	148 544	715 082	10 186 216	46

varp 9 190 ton. — ³⁾ Därav 3 640 ton ur 9 190 ton varpmalm. — ⁴⁾ Därav ur äldre varp 3 057 ton. —
 varp 938 ton. — ⁵⁾ Därav 413 ton ur 938 ton varpmalm. — ¹⁰⁾ Ur äldre varp. — ¹¹⁾ Därav 3 231 ton ur
 hölls vid anrikning av zink- och blymalm. — ¹⁵⁾ Analys ej utförd. — ¹⁶⁾ Därav av krossad styckemalm
 grundfrakter och inbegriper icke avtalat frakttillägg.

Tab. 3. Tillverkningen av smältstycken och råskenor samt götmetall år 1935.

1	2	3	4	5	6
Tillverkningar	Hela tillverkningen		Därav till avsalu		
	Ton	Värde i kronor	genom export	inom landet	Värde i kronor
			Ton		
<i>Smältstycken och råskenor, ovällda:</i>	22 946	4 072 005	12 366	794	2 402 113
framställda medelst: Lancashiremetod	20 978	3 724 245	12 366	561	2 378 813
Vallonmetod	1 503	287 400	—	—	—
Skrotsmältning	465	60 360	—	233	23 300
<i>Göt, ovällda, samt smidbart gjutgods:</i>	896 394	121 161 238	6 848	32 463	12 877 637
Bessemer-:	108 966	8 958 473	5 402	1	1 065 287
sur: göt	20 886	2 792 873	5 402	1	1 065 287
basisk: göt	88 080	6 165 600	—	—	—
Martin-:	600 763	71 760 164	498	25 929	5 902 995
sur: göt:	197 061	30 124 694	175	93	47 482
kvalitetsprodukt	^{a)} 194 030	29 850 072	175	43	42 482
ordinär produkt	3 031	274 622	—	50	5 000
gjutgods, skrotat:	5 169	2 805 449	260	3 156	2 112 687
kvalitetsprodukt	^{b)} 3 977	2 148 497	75	2 234	1 504 610
ordinär produkt	1 192	656 952	185	922	608 077
basisk: göt:	394 364	36 656 902	—	19 450	1 950 554
kvalitetsprodukt	64 565	6 779 207	—	5 638	552 462
ordinär produkt	329 799	29 877 695	—	13 812	1 398 092
gjutgods, skrotat:	4 169	2 173 119	63	3 230	1 792 272
kvalitetsprodukt	1 347	788 128	—	1 067	656 915
ordinär produkt	2 822	1 384 991	63	2 163	1 135 357
Degelstål:	397	96 500	1	—	3 900
göt	387	86 000	—	—	—
gjutgods, skrotat	10	10 500	1	—	3 900
Elektrostål:	186 268	40 346 101	947	6 533	5 905 455
göt:	176 452	32 759 989	754	553	884 900
kvalitetsprodukt	124 064	27 885 992	754	553	884 900
ordinär produkt	52 388	4 873 997	—	—	—
gjutgods, skrotat:	9 816	7 586 112	193	5 980	5 020 555
kvalitetsprodukt	5 123	4 203 815	83	2 966	2 700 842
ordinär produkt	4 693	3 382 297	110	3 014	2 319 713
Summa smältstycken, råskenor och göt samt skrotat gjutgods	919 340	125 233 243	19 214	33 257	15 279 750

¹⁾ Därav a) 28 resp. b) 1 160 ton i Brackelbergsugn.

Ann. Såsom kvalitetsprodukt räknas förutom bessemer, sur, och degelstål:

Martin, sur, med undantag av vad som kan vara framställt i sur ugn av kokstäckjärn eller av vanligt, analytiskt eller i övrigt sorterat köpskrot.

Martin, basisk. Allt stål med en kolhalt över 0.55 %, tillverkat av träkolstäckjärn och prima skrot samt avsett för produkter, som skola användas i härdad form.

Stål under nämnda kolhalt, framställt av träkolstäckjärn och prima, väl sorterat skrot, för användning till sådana produkter, där svenskt material äger kvalitativt företräde framför utländskt, ex. solida ämnen för rörtillverkning, helvalsade rörämnena för ångpannetuber och för kalldragning, plåt eller band för djuppressning.

Elektrostål. Allt stål av kolhalt över 0.55 %, som är avsett att användas i prima, härdade produkter. Till kvalitetsstål räknas även sådant stål, som användes för samma kvalitetsprodukter som mjuk, basisk martin.

Legerade stål. Med nickel, kobolt, krom, volfram, molybden, vanadin och titan legerade stål räknas såsom kvalitetsstål. Manganstål räknas som kvalitetsstål, om ingående material äro prima. Kiselstål för dynamo- och transformatorplåt räknas likaledes till kvalitetsstål.

Tab. 4. Tillverkningen av smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål m. m. samt erhållet skrot år 1935.

1	2	3	4	5	6
Tillverkningar	Hela tillverkningen		Därav till avsalu		
	Ton	Värde i kronor	genom export	inom landet	Värde i kronor
			Ton		
1. Smitt och pressat järn och stål	35 728	17 367 280	4 700	11 883	9 794 460
a) <i>Välljárn, stångjärn</i>	1 059	414 420	1 047	—	411 400
Smitt av: Lancashiresmältstycken	35	9 420	23	—	6 400
Vallonsmältstycken	1 024	405 000	1 024	—	405 000
b) <i>Götjärn och götstål</i>	34 669	16 952 860	3 653	11 883	9 383 060
Ämnen	21 917	9 775 019	1 414	3 761	3 117 998
Stångstål	2 409	2 685 374	1 027	1 326	2 621 322
Axlar	4 773	1 254 028	247	3 144	962 153
Andra grövre tillverkningar	5 570	2 238 439	965	3 652	2 681 587
2. Varmvalsat järn och stål	—	—	108 907	458 225	133 451 439
a) <i>Ämnen</i>	647 365	97 475 426	4 352	47 253	7 846 627
Av välljárn (ej råskenor)	1 037	202 490	5	—	1 000
” götmetall: Billets, blooms och andra ämnen					
än tubämnerna	582 065	87 245 281	2 604	13 641	2 587 792
Tubämnerna: ihålliga	29 016	4 796 820	108	—	27 000
massiva	35 247	5 230 835	1 635	33 612	5 230 835
b) <i>Varmvalsat järn och stål, annat än ämnen</i>	593 305	146 585 520	104 555	410 972	125 604 812
Stångjärn och -stål, runt, fyrkant o. platt ...	151 964	35 098 527	27 814	101 162	30 144 384
därav av välljárn	8 560	1 817 845	4 576	2 083	1 516 626
” ” götmetall	143 404	33 280 682	23 238	99 079	28 627 758
Vinkeljärn, balkar och annat fasonjärn (inkl. hjulband) av götmetall	47 466	7 979 384	1 541	41 498	7 239 962
Järnvägsskenor	16 657	2 481 893	—	16 532	2 463 268
Skarvjárn och bottenplåtar	713	116 219	—	693	112 959
Axlar (även blankvarrade)	1 741	445 939	88	1 558	420 885
Band-, süm- och annat finjärn	100 069	23 721 755	15 572	65 895	18 539 572
därav av välljárn	1 461	401 930	628	807	394 589
” ” götmetall	98 608	23 319 825	14 944	65 088	18 144 983
Valstråd	98 855	18 809 480	20 218	62 868	14 925 536
därav av välljárn	472	130 663	84	368	125 015
” ” götmetall	98 383	18 678 817	20 134	62 500	14 800 521
Rör, varmvalsade eller varmdragna (även varm-pressade)	69 521	27 196 280	33 422	30 781	25 170 130
Plåt	106 319	30 736 043	5 900	89 985	26 588 116
därav av välljárn	191	113 077	191	—	113 077
” ” götmetall: med tjocklek av 3 mm eller däröver	35 197	7 864 314	1 047	29 294	6 639 177
” ” ” 0.6 mm—					
3 mm	45 539	15 980 453	1 825	^{1a)} 39 413	^{1c)} 13 187 530
” ” ” under 0.6 mm	25 392	6 778 199	2 837	^{1b)} 21 278	^{1d)} 6 648 332
Summa smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål	—	—	113 607	470 108	143 245 899

¹⁾ De i föregående berättelse lämnade uppgifterna om kvantiteten och värdet av 1934 års avsaluproduktion rättas härmed till a) 39 104 resp. b) 22 132 ton samt c) 12 219 712 resp. d) 6 432 968 kr.

56 TAB. 4 (forts.). TILLVERKNINGEN AV SMITT OCH PRESSAT SAMT VARMVALSAT JÄRN OCH STÅL M. M. SAMT ERHÅLLET SKROT ÅR 1935.

1	2	3	4	5	6
Tillverkningar	Hela tillverkningen		Därav till avsalu		
	Ton	Värde i kronor	genom export	inom landet	Värde i kronor
			Ton		
3. Manufakturvaror och verkstadsprodukter.					
Tackjärns- och metallgjutgods.....	32 144	7 658 918	9 995		3 537 997
Manufakturvaror av järn och stål	—	—	—		50 746 998
Maskingods och övriga verkstadsarbeten	—	—	—		59 579 707
Summa manufakturvaror och verkstadsprodukter	—	—	—	—	113 864 702
Summa smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål jämte manufakturvaror och verkstadsprodukter	—	—	—	—	257 110 601
4. Stångjärnsavhugg och skrot för omsmältning,					
<i>erhållet vid framställning av de i tab. 3 och 4 redovisade tillverkningarna</i>	240 319	15 938 016	621	2 824	219 592
Av välljärn	995	119 487	452	157	81 064
» götmetall	239 324	15 818 529	169	2 667	138 528

Tab. 5. Tillverkningen vid bergverken av andra metaller än järn m. m.
år 1935.

1	2	3	4	5	6
Tillverkningar	Hela tillverkningen		Därav till avsalu		Av hela tillverkningen hava utslutande eller huvudsakligen framställt av utländskt råmaterial kg
	kg	Värde i kronor	kg	Värde i kronor	
Guld (på våta vägen)	6 803 45	29 595 000	6 803 45	29 595 000	2
Silver (» » »)	18 940 76	1 534 000	18 940 76	1 534 000	500
Kopparskärsten (med 56·64 % koppar).....	83 465	29 100	—	—	83 465
Cementkoppar.....	4 463 580	1 971 821	493 273	229 694	4 463 580
Garkoppar (med 99 % koppar)...	209 305	131 580	—	—	209 305
Råkoppar (slagggkoppar med 79·7 % koppar)	90 525	44 370	—	—	90 525
Bessemerkoppar (med 98·6 % koppar, 0·107 % guld och 0·332 % silver)	5 959 610	¹⁾	—	—	261 660
Raffinadkoppar, framställd av cementkoppar	2 889 207	1 992 529	2 889 207	1 992 529	2 889 207
Raffinadkoppar, framställd av bessemerkoppar	5 537 380	3 682 000	5 537 380	3 682 000	258 000
Aluminium	1 817 000	3 250 000	1 817 000	3 250 000	1 817 000
Blyslam (med 34·8 % bly)	264 690	52 000	264 690	52 000	—
Arsenik (vit)	6 350 000	1 000 000	6 350 000	1 000 000	—
Svavel	11 687 000	935 000	11 687 000	935 000	—
Selen- och vismutmaterial (me- tallinnehåll)	49 863	448 225	49 863	448 225	—
Brunsten, pulveriserad.....	7 500	1 050	7 500	1 050	—

¹⁾ Värdet å denna mellanprodukt har ej angivits.

Anm. Utöver i tabellen upptagna tillverkningar hava redovisats 200 231 kg raffinad(koppar-)slagg, hållande 36 % koppar, med värdet 31 296 kr., framställd av utländskt råmaterial. — Av den redovisade kvantiteten cementkoppar höllo 1 335 832 kg 87 %, 5 201 kg 82·7 %, 488 072 kg 80 % och 2 634 475 kg 75·92 % koppar.

Tab. 6. Uppfordringen ur andra

	1 Gruvor (gruvfält)	2 Antal dagar, varunder gruvan arbetats	3 Totala kvantiteten utfraktat berg och malm Ton
1	Uppsala län	—	300
2	<i>Håtuna socken</i> : Skälstagruvan	30	300
3	Östergötlands län	—	52 926
4	<i>Godegårds socken</i> : Åmmebergsfältet	304	52 926
5	Jönköpings län	—	75
6	<i>Bäckaby socken</i> : Rikagruvan	46	75
7	Värmlands län	—	24 934
8	<i>Färnebo socken</i> : Långbansfältet (Stor- och Sandelinsgruvorna)	300	24 934
9	Örebro län	—	147 412
10	<i>Hammars och Lerbäcks socknar</i> : Åmmebergs zinkgruvor	304	112 570
11	<i>Kopparbergs köping</i> : Kaveltorpsfältet	300	32 102
	<i>Ljusnarsbergs socken</i> : Yxsjöbergsfältet:		
12	Södra Yxsjögruvan	181	2 700
13	Kvarnåsgruvan	119	40
14	Kopparbergs län	—	364 299
15	<i>Falu stad</i> : Falu gruva	296	118 102
16	<i>Vika socken</i> : Nya Kälvbäcksgruvan	300	18 314
17	<i>Garpenbergs socken</i> : Garpenbergs odalfält	299	90 282
18	Ryllshyttiefältet (Kompanigruvan)	300	57 863
19	<i>Grangärde socken</i> : Saxbergsfältet (Långfalls-, Rålinje-, God-, Gustavs- och Viktoriagruvorna)	209	79 576
20	<i>Leksands socken</i> : Södra och Norra Gruvbergsgruvorna samt Mellan- och Utgruvorna	50	162
21	Gävleborgs län	—	45
22	<i>Bergsjö socken</i> : Gamsätergruvan	36	45
23	Västernorrlands län	—	600
24	<i>Junsele socken</i> : Kittlahällgruvan	190	600
25	Västerbottens län	—	480 158
26	<i>Skellefteå socken</i> : Bolidens gruvfält	300	¹¹⁾ 463 116
27	<i>Norsjö socken</i> : Bjurfors- och Örgruvorna	28	790
28	Östra Högkullagruvorna	14	365
29	<i>Malå socken</i> : Kuorbevarer malufält (Adakgruvorna)	81	1 330
30	<i>Lycksele socken</i> : Kristinebergs gruvfält (Hultins- och Gästgivaregruvorna)	292	²⁰⁾ 14 557
31	Norrbottens län	—	16 720
32	<i>Älvsby socken</i> : Lavers gruvfält	292	²⁰⁾ 16 720
33	Hela riket	—	1 087 469
34	Värde i kronor	—	—

¹⁾ Svavelkis, där ej annorlunda anges. — ²⁾ Zinkmalm. — ³⁾ Därav ur äldre varp 230 ton. — ⁴⁾ Därav ⁷⁾ Zink- och blymalm. — ⁸⁾ Zink-, bly- och kopparmalm. — ⁹⁾ Zink- och blymalm, även järnhaltig; därav ur äldre ton tidigare bruten malm. — ¹²⁾ Framkalkierat värde. — ¹³⁾ Malmen höll 28·32 % svavel, 8·77 % arsenik, haltigt zinkblände. — ¹⁶⁾ Malmen höll 11·9 % koppar samt 25 g silver och 1·7 g guld per ton. — ¹⁷⁾ Ut- — ¹⁹⁾ Därav 645 ton utskrädda ur tidigare års brytning. — ²⁰⁾ Oskrädd kopparmalm. — ²¹⁾ Delvis fram-

malmgruvor än järngruvor år 1935.

4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Erhållen stuf- och plock- samt annan direkt användbar malm						Nettoförsäljningsvärde fritt banvagn eller fartyg å den direkt användbara malmen	Den direkt användbara malmens halt av metaller m. m.	Erhållen anrikningsmalm	
Guldmalm	Kopparmalm	Mangalmalm	Grafit	Svavel- och magnetkis ¹⁾	Summa malm				
T o n						Kronor	%	Ton	
—	—	—	275	—	275	5 800	—	—	1
—	—	—	275	—	275	5 800	25	—	2
—	—	—	—	—	—	—	—	46 251	3
—	—	—	—	—	—	—	—	²⁾ 46 251	4
—	1	—	—	—	1	50	—	5	5
—	1	—	—	—	1	50	17	5	6
—	—	4 597	—	—	4 597	89 288	—	11 209	7
—	—	{ 1 877	—	—	{ 1 877	46 925	37	⁴⁾ 11 209	8
—	—	{ 1 987	—	—	{ 1 987	35 766	31		
—	—	{ 733	—	—	{ 733	6 597	13		
—	—	—	—	—	—	—	—	119 169	9
—	—	—	—	—	—	—	—	²⁾ 72 876	10
—	—	—	—	—	—	—	—	⁵⁾ 45 653	11
—	—	—	—	—	—	—	—	⁶⁾ 600	12
—	—	—	—	—	—	—	—	⁶⁾ 40	13
—	—	—	—	85 723	85 723	963 526	—	257 899	14
—	—	—	—	85 723	85 723	963 526	38·6	21 565	15
—	—	—	—	—	—	—	—	⁷⁾ 14 811	16
—	—	—	—	—	—	—	—	⁸⁾ 84 403	17
—	—	—	—	—	—	—	—	⁹⁾ 61 268	18
—	—	—	—	—	—	—	—	⁸⁾ 75 690	19
—	—	—	—	—	—	—	—	⁷⁾ 162	20
—	—	—	—	—	—	—	—	45	21
—	—	—	—	—	—	—	—	¹⁰⁾ 45	22
—	20	—	—	—	20	400	—	100	23
—	20	—	—	—	20	400	4	100	24
278 432	639	—	—	—	279 071	11 012 000	—	137 121	25
278 432	—	—	—	—	278 432	¹²⁾ 11 000 000	¹³⁾ —	134 608	26
—	—	—	—	—	—	—	—	¹⁴⁾ 682	27
—	—	—	—	—	—	—	—	¹⁵⁾ 290	28
—	{ 46	—	—	—	{ 46	¹²⁾ 12 000	¹⁶⁾ —	¹⁹⁾ 1 541	29
—	{ ¹⁷⁾ 593	—	—	—	{ 593		¹⁸⁾ —		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	30
—	—	—	—	—	—	—	—	—	31
—	—	—	—	—	—	—	—	—	32
278 432	660	4 597	275	85 723	369 687	—	—	571 799	33
¹²⁾ 11 000 000	²¹⁾ 12 450	89 288	5 800	963 526	—	12 071 064	—	—	34

ur äldre varp 1 054 ton. — ⁵⁾ Zink-, bly- och kopparmalm; därav ur äldre varp 16 790 ton. — ⁶⁾ Scheelit. — varp 3 405 ton. — ¹⁰⁾ Svavelkis. — ¹¹⁾ Därav i dagbrott 294 247 ton; dessutom har under året skräatts 3 971 1·75 % koppar samt 55·99 g silver och 16·94 g guld per ton. — ¹⁴⁾ Kopparhaltig svavelkis. — ¹⁵⁾ Silver-skrätt ur tidigare års brytning. — ¹⁸⁾ Malmen höll 9·3 % koppar samt 28 g silver och 0·9 g guld per ton. kalkylerat värde.

Tab. 7. Avsaluproduktionen av oarbetad

1	2	3	4
P r o d u k t e r	Kvan- titets- grund	Kvantitet	Värde i kronor
<i>Sten och stenarbeten:</i>			
Granit och gnejs:			
blocksten (råblock)	ton	21 354	374 690
krossad sten, makadam och granitsand	»	665 064	2 132 977
gatsten: storgatsten	»	94 805	1 725 164
smågatsten: handslagen	»	75 321	1 452 546
maskinslagen	»	460	9 200
kantsten: bearbetad endast med pikhacka eller spetsmejsel, ävensom rå	»	15 848	345 703
på annat sätt bearbetad	»	27 040	931 732
byggnadssten: bearbetad endast med pikhacka eller spets- mejsel	»	6 915	429 510
annan	»	5 970	406 763
gravvårdar o. gravramar: oslipade	»	7 058	1 751 313
slipade, polerade eller skulpterade	»	2 781	1 159 575
andra arbeten: oslipade	»	500	70 009
slipade, polerade eller skulpterade	»	102	50 070
S. k. svarta och gröna graniter:			
blocksten (råblock)	»	55 777	3 162 294
gravvårdar o. gravramar: enbart huggna	»	769	337 832
slipade, polerade eller skulpterade	»	3 561	2 277 412
andra arbeten: enbart huggna	»	545	107 842
slipade, polerade eller skulpterade	»	63	30 116
stenmjöl	»	476	4 700
Porfyr:			
arbeten	»	177	12 658
Täljsten:			
täljstensmjöl	»	3 333	110 360
byggnads- och monumentsten (tegel)	»	2 400	385 000
andra arbeten	»	330	179 000
Lerskiffer: råsten	»	32	200
takskiffer	»	1 168	105 340
andra arbeten	»	1 671	229 399
Glimmerskiffer: råsten	»	60	3 000
Alunskiffer: skifferkalk och -mjöl	»	40	1 109
Sandsten:			
råsten (råblock)	»	3 218	21 998
flis och krossad sten (slipsand)	»	13 720	87 202
byggnads- och monumentsten	»	44	11 900
kvarn- och defibrörstenar	»	59	6 500
slip- och brynstenar	»	2 803	165 227
andra arbeten	»	1	320
Kvartsit:			
råsten	»	8 190	42 220
flis och krossad sten (slipsand)	»	137 798	484 685
malen	»	1 800	18 000
Flinta: rå	»	15 792	21 604
arbetad	»	314	26 611

Tab. 8. Uppfordringen ur

	1	2	3	4
	Stenkolsfältets (-gruvans)		Antal dygn, var- under gruvan arbeta- tats	Brytnings- mängd (berg, sten- kol och lera) Ton
	belägenhet	namn		
1	Kristianstads län		—	194 055
2	Björnekulla m. fl. socknar.....	Ormastorp ¹⁾	294	194 055
3	Malmöhus län		—	455 659
4	Ekeby m. fl. socknar.....	Skromberga	292	25 313
5	Trollenäs socken	Stabbarp	104	²⁾ 225
6	Höganäs och Väsby socknar.....	Höganäs	255	³⁾ 139 890
7	Norra Vrams m. fl. socknar.....	Gunnarstorp	294	163 440
8	Bjuvs m. fl. socknar.....	Bjuv	291	126 791
9	Hela riket		—	649 714

¹⁾ Av de redovisade, genom Ormastorpsfältets schakt uppfordrade kvantiteterna hava inom Gunnarstorps- berg. — ²⁾ I dagbrott. — ³⁾ Därav i dagbrott 11 030 ton eldfast lera och 7 640 ton berg.

Tab. 9. Motorer, använda

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Motorer	Vid gruvbrytning								Vid anrikning, brikettering och sintring			
	för omedelbar drift av maskiner och apparater						för drivande av elektricitetsgenera- torer		för omedelbar drift av maskiner och apparater		för drivande av elektricitetsgenera- torer	
	uppfordring och pumpning		borrning		andra ändamål							
	Antal	Hkr	Antal	Hkr	Antal	Hkr	Antal	Hkr	Antal	Hkr	Antal	Hkr
Vattenhjul.....	—	—	—	—	1	5	—	—	—	—	—	—
Vattenturbiner ...	1	25	2	195	—	—	51	9 040	—	—	4	385
Ångmaskiner	3	220	2	275	—	—	—	—	—	—	—	—
Ångturbiner	—	—	—	—	—	—	4	1 055	—	—	—	—
Oljemotorer	6	98	8	320	5	113	3	545	—	—	—	—
Gasmotorer.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Elektriska motorer	521	27 817	106	18 795	1 533	43 251	—	—	1 304	27 589	—	—
Summa	531	28 160	118	19 585	1 539	43 369	58	10 640	1 304	27 589	4	385

¹⁾ Häri ingå »Andra metallframställningsverk o. d.» med 1 490 elektriska motorer om 17 843 hkr för tordrift. — ²⁾ Häri ingå fältspats- och kvartsbrotten med 17 oljemotorer om 280 hkr och 39 elektriska

stenkolsgruvorna år 1935.

5	6	7	8	9	10	11	12	13	
E r h å l l n a p r o d u k t e r									
S t e n k o l					Eldfast lera		Klinkerlera		
N:o 1	N:o 2	N:o 3 (inbegr. flis)	Tillsammans						
T o n				Ton	Värde i kronor	Ton	Värde i kronor		
80 528	55 252	21 179	156 959	1 487 901	—	—	—	—	1
80 528	55 252	21 179	156 959	1 487 901	—	—	—	—	2
136 627	78 634	51 282	266 543	2 477 161	66 440	279 533	21 388	93 822	3
76	4 074	—	4 150	31 600	—	—	21 163	91 572	4
—	—	—	—	—	—	—	225	2 250	5
10 150	54 530	—	64 680	583 919	58 600	189 366	—	—	6
75 170	20 030	22 740	117 940	1 152 967	180	900	—	—	7
51 231	—	28 542	79 773	708 675	7 660	89 267	—	—	8
217 155	133 886	72 461	423 502	3 965 062	66 440	279 533	21 388	93 822	9

koncessionen i Malmöhus län brutits 34 382 ton n:r 1, 8 851 ton n:r 2 och 14 362 ton n:r 3 samt 13 611 ton

vid bergverken år 1935.

14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
Vid järnverk samt andra metall- framställningsverk o. d.				Vid stenindustriella anläggningar				Summa motorer			
för omedelbar drift av maskiner och apparater		för drivande av elektri- citetsgenera- torer		för omedelbar drift av maskiner och apparater		för drivande av elektri- citetsgenera- torer		för omedelbar drift av maskiner och apparater		för drivande av elektri- citetsgenera- torer	
Antal	Hkr	Antal	Hkr	Antal	Hkr	Antal	Hkr	Antal	Hkr	Antal	Hkr
12	429	—	—	2	45	—	—	15	479	—	—
122	22 938	151	196 378	2	65	2	975	127	23 223	208	206 778
13	14 005	6	1 170	39	1 028	—	—	57	15 528	6	1 170
—	—	14	23 822	—	—	1	7	—	—	19	24 884
4	270	4	580	138	3 050	3	395	161	3 851	10	1 520
—	—	5	5 100	—	—	—	—	—	—	5	5 100
13 203	258 365	—	—	1 918	25 658	—	—	18 585	401 475	—	—
1) 13 354	1) 296 007	1) 180	1) 227 050	2) 2 099	2) 29 846	6	1 377	18 945	444 556	248	239 452

omedelbar maskindrift samt 1 vattenturbin om 15 hkr och 1 ångturbin om 1 900 hkr för elektrisk genera-
motorer om 716 hkr.

Av Kommerskollegium

hava intill den 28 september 1936 offentliggjorts av:

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK:

INDUSTRI OCH BERGSHANTERING:

INDUSTRI. Årgångarna 1911—1934.

BERGSHANTERING. Årgångarna 1911—1935.

SPECIALUNDERSÖKNINGAR:

Textil- och beklädnadsindustrien.

Läder-, hår- och gummivaruindustrien.

Sveriges bergshantering år 1913.

Sveriges monterade vattenkraft.

Sveriges utbyggda vattenkraft år 1930.

HANDEL. Årgångarna 1911—1934.

SJÖFART. Årgångarna 1911—1934.

STATISTISKA MEDDELANDEN:

SER. A. BAND III: 1. Statistisk översikt av det svenska näringslivets utveckling åren 1870—1915.

BAND IV: 10. 1931 års företagsräkning.

SER. C. MÅNADSSTATISTIK ÖVER HANDELN. Årgångarna 1913—1935 samt av årgången 1936 häft. 1—8.

BLAND ÖVRIGA PUBLIKATIONER MÄRKAS:

KOMMERSIELLA MEDDELANDEN. Årgångarna 1914—1935 samt av årgången 1936 häft. 1—17.

EKONOMISK ÖVERSIKT. Årgångarna 1922/23—1935 samt av årgången 1936 häft. 1—3.

SVERIGES VARUUTFÖRSEL TILL OLIKA LÄNDER ÅR 1935.

SVERIGES VARUINFÖRSEL FRÅN OLIKA LÄNDER ÅR 1935.

RIDDARHYTTE MALMFÄLT. Beskrivningar över mineralfyndigheter N:r 1.

PERSBERGS MALMTRAKT och berggrunden i de centrala delarna av Filipstads bergslag. Beskrivningar över mineralfyndigheter N:r 2.
